

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 105 stemmer mod 62; 6 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning og lov om kommuneplanlægning i anledning af lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Lovforslag nr. L 173. Fremsat 14/3 80. Første behandling 26/3 80. Betænkning 23/5 80. Anden behandling 29/5 80. Tillægsbetænkning 30/5 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 105 stemmer mod 62; 6 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Inden vi går over til dagsordenens punkt 23, spørgetiden, skal jeg på givne foranledning gentage, at eventuelle afstemninger i forbindelse med dagsordenens punkt 22 ikke vil finde sted ved debattens afslutning – i morgen tidlig – men i tingets næste møde.

Man gik derefter til dagsordenens punkt 23, som var:

23) Spørgsmål til ministre.

Spm. nr. 891

1) Til ministeren for kulturelle anliggender af:

Poulsgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, fra hvilken konto den halve million kroner, som er tilbudt Inger Rauf som plaster på såret, vil blive taget, og vil ministeren samtidig oplyse, om den samme halve million kroner ikke kunne have været sparet, da det jo tilsyneladende var penge, der pludselig var til rådighed?«

Skriftlig begrundelse

Vi vader efterhånden rundt i ministerskandalen: Ritt Bjerregaard, Karl Hjortnæs, Poul Nielson, Risgaard Knudsen og Erik Holst, og nu aspirerer kulturministeren igen til at komme med i det fornemme selskab, da ministeren efter fremkomsten af ombudsmandens beretning, der til dels gav Inger Rauf medhold, mener, at hun kan tilbyde Inger Rauf en halv million kroner til et nyt teater for så at få fred for hende.

Om fru Rauf tager imod denne halve million kroner eller ej, er ikke så interessant i denne forbindelse som spørgsmålet om, på hvilken konto ministeren pludselig kan finde en halv million kroner. Man får jo – når man hører om sådanne flottenheimertendenser – en fornemmelse af, at bevillingerne er givet lidt rundhåndet, og derfor kunne det være nok så rart at høre, om ikke den halve million kroner kunne have været sparet.

Poulsgaard (FP):

Vi hører gang på gang fra kultureliten beklagelser: ih, hvor vi mangler penge og penge og penge, vi skal have flere penge her, vi skal have flere penge dér. Derfor kan det godt undre, at ministeren sådan lige hu hej vilde dyr finder en halv million kroner som et plaster på såret til Inger Rauf, fordi hun blev forbigået. Ombudsmanden gav faktisk Inger Rauf ret i, at hun havde fået en skidt behandling, og så finder ministeren lige pludselig en halv million kroner.

[Poulsgaard]

Jeg ville egentlig godt vide, hvor man finder den halve million kroner. Jeg var ikke klar over, at man havde en reservebevilling, men det kan jeg altså forstå nu. Jeg kan også forstå, at den socialdemokratiske formand for finansudvalget, hr. Albertsen, undrede sig over, at man tilsyneladende skal tage pengene på forventet efterbevilling i 1981. Jeg kan forstå, at det bliver socialministeren som fungerende kulturminister, der skal svare på spørgsmålet. Jeg vil spørge hende: når det nu er så let at finde den halve million kroner og vi er i sparetider, kunne man så ikke i det hele taget have sparet den halve million kroner i stedet for? Eller skal det være sådan, at hver gang en embedsmand eller en minister har truffet en forkert afgørelse, kan man bare begynde at dele penge ud? Så er vi faktisk mange, der har penge til gode, der er blevet snydt i tidens løb.

Ministeren for kulturelle anliggender (Ritt Bjerregaard, fg.):

Tilbuddet til teaterdirektør Inger Rauf om statsstøtte til teaterdrift i sæsonen 1980-81, der blev afgivet i fuld forståelse med teaterrådet, har hjemmel i teaterlovens § 18 om støtte til anden teatervirksomhed, det vil sige teatervirksomhed, der ikke er omfattet af andre af teaterlovens støttebestemmelser vedrørende landsdelsscener, turnévirksomhed, børneteater og opsøgende teater samt ballet- og operavirksomhed.

Der søges årligt om støttebeløb, der langt overstiger de bevillinger, der er til rådighed. For sæsonen 1980-81 er der søgt om ca. 35 mill. kr., mens bevillingerne i alt beløber sig til 8 mill. kr. Der kræves derfor hvert år en nøje vurdering og hård prioritering af ansøgningerne, og der må gives afslag til mange støtteværdige ansøgere. Der er altså ikke tale om, at vi her står med et beløb, der burde være sparet, hvis det ikke tildeles Inger Rauf. Der er tværtimod tale om, at der i forhold til andre formål har måttet skæres dybt.

Som det nu er bekendt, har Inger Rauf meddelt, at hun modtager kulturministerens tillud. Beslutningen går herefter ud på med hjemmel i finansloven at overføre et beløb på 500.000 kr. fra teaterlovens § 15 om det turnerende teater til § 18, hvoraf støtten til Inger Rauf som sagt vil blive ydet.

Når dette er muligt uden at tage noget fra nogen anden teatervirksomhed, skyldes det, at det tilskud, der oprindeligt efter indstilling fra teaterrådet var afsat til Gentoftescenen, først skal anvendes til en forestilling i foråret 1981. Derfor kan dette tilskud ydes af næste års bevillinger. Finansloven indeholder en særlig hjemmel for kulturministeren til inden for en begrænset beløbsramme at afgive tilsagn vedrørende det kommende års bevillinger.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kan ministeren oplyse, om den halve million kroner til Gentoftescenen dermed på forhånd er sikret udbetalt til Gentoftescenen for næste års finanslov?

Gerda Møller (KF):

Jeg vil gerne spørge den fungerende kulturminister, om det ikke er således, at når nu Inger Rauf har fået den halve million kroner og dermed kan komme i gang på Boldhus Teatret, så kommer det til at betyde, at Inger Rauf går ind som direktør forud for nogle, der har ansøgt i rette tid. Finder ministeren ikke det forkasteligt, uanset hvor kvalificeret Inger Rauf er? Jeg har forstået, at den deadline for ansøgninger, der har været, er overskredet; nu kommer Inger Rauf altså pludselig ind i billedet og må dermed gå forud for nogle andre, som har søgt i god tid. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren finder, det er rigtigt.

Poulsgaard (FP):

Som en høflig mand vil jeg da gerne sige tak for svaret, men vi blev faktisk ikke ret meget klogere. Nu har fru Gerda Møller spurgt om det, jeg ville have spurgt om her i anden runde. For der må da være nogle, som bliver trængt ud. Vi er efterhånden i dette land berømt for vore ministerskandaler, og jeg synes altså, vi her bevæger os meget, meget langt ud. Ministeriet har klokket i det – jeg ved godt, det ikke er den nuværende kulturminister, der har klokket i det – men konsekvensen af, at man vil søge at bøde på, at man har gjort en uretfærdighed, er altså, at andre bliver snydt. Men som sagt har fru Gerda Møller været inde på det spørgsmål, og jeg glæder mig til at høre svaret.

Ministeren for kulturelle anliggender (Ritt Bjerregaard, fg.):

Hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål kan jeg besvare bekræftende.

Fru Gerda Møller spurgte mig, hvordan det var i forhold til andre ansøgere. Jeg skal herom alene sige, at jeg synes, at den nye kulturminister har – om man kan sige det sådan – løst en vanskelig opgave, og at det lykkedes hende at få den løst på en fornuftig måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 887

2) Til *energiministeren* af:

Flemming Jensen (KF):

»Vil ministeren dementere, at han har rettet henvendelse til Danmarks Radio for at udvirke, at DR ikke viderebragte uønskede indslag om forhold i Saudi-Arabien?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge oplysninger i Ekstra Bladet den 29. maj fremgår det, at ministeren efter først at have fået en henvendelse fra repræsentanter for den saudi-arabiske regering har kontaktet Danmarks Radio for at meddele, at »såfremt man bragte flere kritiske indslag om oliehandel med Saudi-Arabien, så ville det skade Danmarks interesser og ødelægge chancerne for en oliekontrakt«.

På baggrund af den aktuelle debat om oliekontrakten er det af største vigtighed at få dementeret, at en sådan henvendelse har fundet sted.

Flemming Jensen (KF):

Selvfølgelig burde et spørgsmål som det, jeg her har stillet til ministeren, være ganske og aldeles overflødig. At spørge, om en ansvarlig minister har søgt at lægge pression på Danmarks Radio, burde der egentlig ikke være baggrund for. Forhåbentlig – og formentlig – er der det heller ikke. Men alene det, at spørgsmålet – med rette, synes jeg – kan stilles, siger noget om den sag, der har været drøftet så meget, og den behandling, sagen har fået. For sandheden er den, at det først og fremmest er gennem pressen, vi har kunnet finde ud af det, som, synes jeg, ret

tøvende siden hen er blevet lagt frem. Derfor er det naturligt, at jeg beder ministeren dementere, at han har rettet henvendelse til Danmarks Radio for at udvirke, at Danmarks Radio ikke viderebragte uønskede indslag om forhold i Saudi-Arabien. Det er også naturligt, når et af landets største blade viderebringer en sådan påstand. Så vidt jeg har forstået, er artiklen oven i købet skrevet af en journalist, der var med i Irak, og som vist har sendt historien hjem derfra. Det er af afgørende vigtighed i debatten om, hvad olien egentlig kommer til at koste, at vi får et ganske klart svar.

Formanden:

Spørgsmålet vil blive besvaret af boligministeren på energiministerens vegne.

Energiministeren (Erling Olsen, fg.):

Energiministeren har bedt mig takke hr. Flemming Jensen, fordi han har rejst spørgsmålet her, således at det er muligt her fra talerstolen at komme med et klart dementi. Det vil jeg gerne meddele på energiministerens vegne.

Det er helt forkert, hvad der står i Ekstra Bladet fra den 29. maj. Det overrasker mig i og for sig ikke. Det skuffer mig mere, at min gode ven, dr. Mefisto, var på fejl spor, da han for nylig gengav en samtale imellem energiministeren og hr. Werner Svendsen. Da jeg ikke har set dr. Mefisto længe, skal jeg også herfra bede ham om at indfinde sig på mit kontor og redegøre for, hvordan han kan komme så galt af sted.

Flemming Jensen (KF):

Jeg takker naturligvis for svaret, nu vi er i gang med alle disse taksigelser. Det havde været vældig rart, hvis dementiet var kommet uden at være fremprovokeret, men nu har jeg altså gjort en historisk gerning, for debatten skal da føres på et rimeligt grundlag.

Vi slår altså fast, at ministeren siger her – og det kan jeg da ikke benægte – at der er ikke tale om en journalist, der er løbet med en halv vind; der har været totalt vindstille.

Poulsgaard (FP):

Det var jo et meget klart dementi, vi fik fra den fungerende energiminister. Mig bekendt har vi nogle berigtigelseslove, og jeg

[Poulsgaard]

vil spørge ministeren, om man vil foranledige, at Ekstra Bladet berigtiger den historie. Det må man gå ud fra at man kan få Ekstra Bladet til – i samme opsætning – for det er jo en meget alvorlig sag, at man beskylder en minister for at udøve pression over for det største nyhedsmedium, vi har, nemlig Danmarks Radio og TV.

Formanden:

Boligministeren svarer på energiministerens vegne.

Energiministeren (Erling Olsen, fg.):

Jeg kan ikke vide, hvorledes energiministeren ser på den sag, men kun svare ud fra egne erfaringer, at hvis jeg skulle bede aviserne om at dementere alt, hvad de skrev forkert om mig, så ville det gavne papirindustrien og den grafiske branche meget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 882

3) Til *finansministeren* af:

Halvgaard (FP):

»Vil ministeren drage omsorg for, at de gymnasielærere, som boykotter gymnasiernes årsprøver med det resultat, at gymnasieelevernes eksamen er i fare, drages til ansvar for deres handling?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Jyllands-Postens forsideartikel den 28. maj 1980 »Gymnasieelevernes eksamen i fare« og til finansministerens svar til hr. Maisted af 14. april d.å., hvori det bl. a. anføres: »På givnen foranledning bemærkes i øvrigt, at der ikke i lovgivningen er hjemlet tjenestemænd adgang til aktioner gennem faglige møder inden for arbejdstiden; tværtimod må sådanne betragtes som uforenelige med tjenesteplichterne i henhold til ansættelsesforholdet, således som det eksempelvis også er fastslået i finansministeriets cirkulære af 12. marts 1979«.

Halvgaard (FP):

Det er foruroligende, at samfundet gang på gang trues indefra af meningsløse faglige møder, ulovlige strejker og blokader. Det er

ikke mindst foruroligende, at lærerne – i dette tilfælde gymnasielærerne – når de ikke kan få deres vilje, truer med aktioner omkring studentereksamen og boykotter vigtige årsprøver. Det er ikke den slags, der styrker tilliden til de offentligt ansatte – oven i købet i visse tilfælde tjenestemænd.

Det er rammende, når Jyllands-Posten i en leder den 28. maj skriver:

»Det er ansatte, der blæser på reglerne – og som med deres aktioner stjæler billedet fra de kolleger, der gør deres pligt og passer deres arbejde.

Også af hensyn til de stillfærdige og ordholdende må det siges:

De aktionerende, der vil terrorisere egne synspunkter igennem, må mødes med en klar afvisning.

Ellers åbnes vejen for den næste gidselaktion. Og den næste – frem til det sammenbrud i samfundssystemet, som politiske fanatikere ønsker, men som det store, store flertal ikke har bedt om.

Og ikke kunne drømme om at bede om.«

Det er på den baggrund, jeg har stillet mit spørgsmål, om ministeren vil drage omsorg for, at de gymnasielærere, som ulovligt har aktioneret, vil blive draget til ansvar for deres handlinger.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

I forbindelse med tjenestemandsansatte gymnasielæreres eventuelle deltagelse i aktionen kan jeg oplyse, at det i medfør af tjenestemandslovens regler om disciplinærfølgning påhviler vedkommende minister at tage de nødvendige skridt i tilfælde af tjenestemænds tilsidesættelse af deres pligter på grundlag af de tjenstlige indberetninger.

For så vidt angår overenskomstansatte gymnasielærere kan jeg oplyse, at finansministeriet den 30. maj 1980 fra undervisningsministeriet modtog indberetning om en arbejdsvægring iværksat af gymnasielærere på et antal statsgymnasier i dagene efter den 26. maj i år. Arbejdsvægringen består i, at de pågældende lærere i forbindelse med afholdelsen af studentereksamen eller højere forberedelseseksamen nægter at aflevere karakterlister i underskrevet stand til rektor ved eksaminationens slutning. Om tilsvarende arbejdsvægringer på gymnasieskoler i amtskommunerne og København er indgået ind-

[Finansministeren]

beretninger til Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns kommune.

Straks ved modtagelsen af disse indberetninger fremsatte finansministeriet og de kommunale arbejdsgivere anmodning over for Gymnasieskolernes Lærereforening om et mæglingssmøde til behandling af arbejdsvægringerne. Dette mæglingssmøde afholdtes den 2. juni 1980, hvorunder der fra de statslige og kommunale arbejdsgivere blev nedlagt påstand om, at de stedfundne arbejdsvægringer er overenskomststridige. Jeg kan sige, at Gymnasieskolernes Lærereforening med tilslutning fra Akademikernes Centralorganisation erkendte, at arbejdsvægringerne er overenskomststridige, og gymnasielærereforeningen gav tilsagn om, at man ved ekspresbrev til samtlige gymnasielærere vil pålægge dem straks at normalisere arbejdet samt snarest muligt og senest den 6. juni 1980 at foranledige karakterlisterne afleveret til rektor i overensstemmelse med gældende forskrifter.

Fra arbejdsgiverside forbeholdt man sig at indbringe arbejdsvægringerne for voldgift i henhold til hovedaftalens bestemmelser, såfremt arbejdsvægringerne ikke bringes til ophør som nævnt tidligere.

Halvgaard (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg håber, at ministeren alvorligt vil tage fat på problemet og statuere et eksempel, så man i fremtiden fritages for skammelige aktioner af lignende karakter.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg tror, det fremgik af mit første svar, at jeg har foretaget mig det, det påhviler mig at foretage i en sådan sag.

Måtte jeg gøre den bemærkning, at det måske var nyttigt, hvis alle partier i folketinget indtog en ensartet holdning, uanset hvilken gruppe i samfundet der aktionerer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 897

4) Til indenrigsministeren af:

Bjørn Elmquist (V):

»Hvad er ministerens holdning til at indføre en obligatorisk patientskadeforsikring

herhjemme, bl. a. i lyset af de svenske erfaringer?«

Skriftlig begrundelse

Under konkrete erstatningssager om patientskader hævdes det ofte, at alt for meget handler om lægers og andres »professionelle ære«, medens hensynet til patienten kommer i anden række. Blandt andre lægeforeningen har opfordret til, at vi i Danmark får en ordning, der svarer til den, Sverige indførte i 1975.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Man har i Sverige indført en patientforsikringsordning, der kort fortalt går ud på, at patienter kan få erstatning, hvor de på grund af et atypisk behandlingsforløb, som ikke skyldes en lægelig fejl, men som må betragtes som hændeligt, pådrager sig varige skader. I Sverige går man altså videre end i Danmark, hvor erstatning til en patient er afhængig af, om der foreligger fejl eller for-sømmelighed fra den behandelende læges side. Vi anvender altså dansk rets almindelige erstatningsregler. Den svenske ordning er kommet i stand på frivillig basis i et samarbejde mellem sygehusejerne og nogle forsikringsselskaber.

Det er rigtigt, at tanken om at indføre noget tilsvarende i Danmark har været rejst af lægeforeningen, nemlig i 1978, i form af en henvendelse til de danske sygehusejere. Da der som nævnt er tale om, at sygehusejerne i Sverige selv har etableret denne ordning, har det været naturligt for indenrigsministeriet at afvente de danske sygehusejeres reaktion på henvendelsen.

Der er nu sket det, at Amtsrådsforeningen den 30. april i år har meddelt lægeforeningen, at Amtsrådsforeningen ikke finder for-nødent grundlag for at indføre en patientforsikringsordning. Skal en sådan ordning alligevel gennemføres i Danmark, skal det derfor ske i form af lovgivning herom.

Jeg har endnu ikke afsluttet overvejelserne om, hvorvidt jeg vil tage et initiativ i denne retning, men jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg har nogle betænkeligheder ved det. Man kan nemlig spørge, om det er rigtigt, at der ved siden af det eksisterende sociale sikrings-net på denne måde skal gives en bestemt gruppe af landets befolkning en gunstigere

[Indenrigsministeren]

retsstilling end den, der følger af de almindelige erstatningsregler. Man må også være opmærksom på, at en sådan ordning kan indebære en risiko for en udhuling af lægeansvaret. I Sverige har ordningen således betydet, at interessen mere har samlet sig om muligheden for at opnå økonomisk erstatning end omkring spørgsmålet, om der er foretaget en rimelig behandling.

Jeg må nok konkludere på nuværende tidspunkt, at jeg ikke har aktuelle planer om at foreslå indført en obligatorisk patientforsikringsordning.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne takke indenrigsministeren for svaret, selv om det måske ikke helt gik i de baner, jeg umiddelbart havde håbet på. I begrundelsen for at stille dette spørgsmål har jeg anført, at under konkrete erstatningssager om patientskader hævdes det ofte, at alt for meget handler om lægers og andres »professionelle ære«, medens hensynet til patienten kommer i anden række. Jeg skal da ikke lægge skjul på, at en af årsagerne til, at jeg har stillet spørgsmålet, er, at jeg har det indtryk fra flere konkrete forløb i den slags sager, at dels kan de trække i langdrag, dels kan der meget tit nærmest være tale om et tovtrækkeri, hvor man har indtryk af, at hensynet til skadelidte kan komme i anden række.

Jeg er godt klar over, at skulle man indføre en sådan obligatorisk patientskadeforsikring, nærmer vi os det, man kan kalde det objektive ansvar, snarere end dansk erstatningsrets almindelige anvendelse af culpereglen.

Jeg kan forstå, at ministeren næppe vil sætte tid på færdiggørelsen af sine overvejelser eller oplyse, hvornår man kan udlægge et manglende initiativ som et definitivt farvel til planer fra regeringens side om at fremsætte lovforslag i denne henseende, men jeg ville godt høre, i hvilket omfang man har foretaget økonomiske overvejelser i denne sag. Jeg hører ikke til dem, der mener, at økonomien skal være altafgørende – om der er en million kroner eller nogle millioner kroner mere eller mindre på spil for staten, skulle næppe være afgørende – men ville det mon ikke være sådan, det vil jeg godt høre, om ministeren har et svar på, at den ekstra udgift, der ville følge med at tegne en forsikring –

præmien vil jo i givet fald koste noget – nogenlunde vil opveje de udgifter, man har i de tilfælde, hvor det konstateres efter den almindelige praksis, at der er sket fejl, hvorfor man må af med en erstatning? Vil erstatningen ikke meget tit på årsbasis komme til at svare til det, det ville komme til at koste i præmie for en sådan forsikring?

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Der har ikke været forelagt for mig økonomiske overvejelser i forbindelse med denne sag, og jeg har ikke noget kendskab til, om der skulle foreligge materiale, der kan gøre det muligt at svare ja eller nej til det spørgsmål, der nu stilles.

Jeg har sagt i mit første svar, at jeg er betænkelig af de grunde, som jeg har nævnt. Det er muligt, at de betænkeligheder skal vige, men det overvejende i øjeblikket er i alt fald betænkelighederne. Om det kan forandres, er jeg ikke i stand til at sige på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 898

5) Til *justitsministeren* af:

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

»Agter ministeren at nedsætte en uvildig kommission til at undersøge uropatroljens arbejde?«

Skriftlig begrundelse

Da der i de sidste år er indkommet adskillige klager over uropatroljen til lokalnævne, kunne det være ønskeligt med en kommission til at undersøge bl. a. disse klager.

Det må anses for et åbent spørgsmål, om uropatroljen lever op til sit erklærede mål, nemlig at hjælpe unge i narkotikakredse ved at gøre dem opmærksomme på de farer, der er i miljøet.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg er fristet til at give et lige så kort svar som spørgsmålet, men jeg vil gerne uddybe det noget.

Vi har ikke her i landet en central uropatrolje, men der er i en række politikredse oprettet såkaldte lokale uropatroljer. Disse

[Justitsministeren]

patruljer har i kredsene forskellig sammensætning, og der er ikke fælles definerede arbejdsopgaver for patruljerne. Arbejdsopgaverne er mangeartede, men det er rigtigt, at der typisk sættes ind på bekæmpelse af narokriminalitet, som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet.

Der er ikke særlig mange klager over det personale, som gør tjeneste i disse patruljer. Klagerne, der måtte komme, behandles af de organer, som behandler klager over politiet, og jeg kan derfor ikke se nogen grund til, at der for uropatruljen skal etableres et særligt klageorgan.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg kan ikke forstå, ministeren hævder, at der ikke kommer mange klager over uropatruljen. Jeg synes, vi – i disse dage især – overstrømmes med klager over denne patrulje.

Når ministeren snakker om, at der er steder, hvor man kan henvende sig om det, går jeg ud fra, at ministeren mener lokalnævne. Når jeg stiller dette spørgsmål – det er måske nærmest et forslag – er det netop, fordi jeg mener, at vi bør have sådan en kommission, som ikke har en sådan sammensætning, som lokalnævne har, hvor det er politikere og politifolk, der sidder. Jeg mener, vi skal have en kommission, hvor der netop ikke sidder politifolk eller politikere eller for den sags skyld embedsmænd i ministerierne. Den skal have en noget bredere og helt anden sammensætning.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Se, det er jo en anden sag – nemlig om lokalnævnenes virke i al almindelighed i forbindelse med klagesager. Jeg har forstået spørgsmålet sådan, at det udelukkende gik på uropatruljernes virksomhed, og da jeg ikke mener, der er flere klager forholdsvis over deres arbejde end over det øvrige politipersonales arbejde, har jeg ikke fundet, at det kunne give anledning til, at der blev nedsat nogen særlig kommission.

Der vil i næste folketingssamling komme forslag om en anden ordning for visse dele af lokalnævnenes virksomhed. Det nærmere indhold er ikke endeligt afklaret.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

682 Ft

Hvis der kommer lige så mange klager over det øvrige politi, som der gør over uropatruljen, vil jeg meget gerne udvide kommissoriet til at omfatte den samlede politistyrke.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Det næste spørgsmål er stillet til statsministeren af fru Margrete Auken.

Statsministeren havde givet varsel om møde i markedsudvalget, og han er på vej ned derfra. Vi har underrettet statsministeren for et par minutter siden, men det forrige spørgsmål gik lidt hurtigere end beregnet. Det kan næppe vare længe, så jeg beder fru Margrete Auken have tålmodighed et lille øjeblik

Vel, vi må udsætte mødet et lille øjeblik, skal vi sige i 2 minutter.

Mødet udsat kl. 13.35

Mødet genoptaget kl. 13.37

Formanden:

Da stadig ingen af ministrene er til stede, må vi udsætte mødet yderligere. Det genoptages i dag kl. 14.00.

Mødet udsat kl. 13.38

Mødet genoptaget kl. 14.00

Spm. nr. 878

6) Til statsministeren af:**Margrete Auken (SF):**

»Har statsministeren som omtalt i Politiken den 24. maj 1980 givet udtryk for, at miljøstyrelsen ikke i de kriseramte 1980ere kan holde samme høje profil, som den kunne, da miljøloven blev vedtaget i begyndelsen af 1970erne, og i bekræftende fald: hvad er meningen med denne udtalelse, og kan statsministeren give en række eksempler på, at miljøstyrelsen har holdt en højere profil, end det fremover vil være forsvarligt?«

Statsministeren (Anker Jørgensen):

[Statsministeren]

Det spørgsmål, fru Margrete Auken har stillet, er baseret på noget, der har stået i avisen. Der står, at *så vidt bladet erfarer*, har Anker Jørgensen erkendt, at udbygningen af Kastrup lufthavn osv. er nødvendig, men også, at den skal ske under tilstrækkelig hensyntagen til miljøet. Der står også, at samtidig skal Anker Jørgensen *have givet udtryk for*, at miljøet ikke skal have samme høje profil rent indsatsmæssigt i 1980'erne, som det har haft tidligere.

Nu har jeg ikke udtalt mig til bladet, men det, jeg kan sige konkret om sagen – så konkret, som man kan udtale sig om den fremtidige miljøpolitik – er følgende:

Da miljølovgivningen i begyndelsen af 1970'erne blev gennemført, stod vi over for nogle enorme behov for at beskytte miljøet over for de farer for ødelæggelse, som vi måtte erkende blev mere og mere påtrængende.

Det var på den baggrund, vi gennemførte en helt nødvendig og, tør jeg vel sige, ganske moderne lovgivning, som havde det formål at udbygge miljøbeskyttelsen stærkt og i et stærkt tempo op gennem 1970'erne. Det er som bekendt også sket, men lad mig tilføje, at der er ingen tvivl om, at der stadig er behov for yderligere fremskridt på området.

Det kan på den anden side heller ikke nytte at se helt bort fra det, der hedder den økonomiske situation. Vi har ikke uanede ressourcer af økonomisk karakter, og vi må derfor nok se i øjnene, at vi under de nuværende økonomiske forhold næppe har helt de samme muligheder for at sætte nye ressourcer ind på miljøbeskyttelsen, som vi havde i 1970'erne.

Men som sagt, miljøproblemerne er stadig særdeles vigtige og skal tilgodeses, sådan som de f. eks. også skal det i aktuelle planer, hvor der sker udbygninger på det ene og det andet område.

Margrete Auken (SF):

Jeg er naturligvis glad for, at statsministeren ikke svarede bekræftende på spørgsmålet, da det var en højst skræmmende udtalelse. Det, man kunne være bange for at der kunne ligge bagved, var en holdning, man møder mange steder i øjeblikket, og som nogenlunde lyder sådan: når børnene skal betale, når de gamle skal betale, når de handi-

cappede skal betale, så skulle det bare mangle, at pipfluglene ikke også skulle betale. Som om man kunne stille det op på den måde. Det er en holdning, hvorefter miljøbeskyttelse går ind som en slags kosmetik i vores samfund. Det er den måde, man tænker på, der har været det mest forskrækkende, og jeg er selvfølgelig herudfra glad for, at det ikke var det, statsministeren sagde.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at det alligevel er bekymringsvækkende, det, der sker lige nu, hvor vi bliver trængt meget af en industri, som helt tydeligt vil kunne komme meget mere aggressivt og meget hårdere og forlange ikke at skulle tage de miljøkrav, som vi må opstille, hvis vi skal sikre, at børnene, de gamle, de handicappede og alle vi andre ikke rammes en ekstra gang – for det er jo det, der er ved at ske. Jeg synes, den aktuelle udbygningssag ude i Kastrup – som vi kommer til at snakke om lidt senere i dag, men sandsynligvis ikke så meget – har vist, at en i forvejen temmelig hullet miljølov nu er blevet forsynet med et mindre eller større krater. Jeg er bange for den afsmittende virkning, det kan få for den øvrige politik over for industrien. Når man dér har vist sig så lemfældig over for de krav, man rettelig kunne stille til sig selv, så vil vi komme til at se, frygter jeg, at de andre siger: ja men så vil vi heller ikke betale.

Det, vi diskuterer i Kastrup, er, hvad staten selv skal sætte ind, og her er det så, vi har foretaget en økonomisk afvejning – eller det vil sige: vi har ikke foretaget nogen, men vi har bøjet os. Det, der vil komme til at ske alle de andre steder, er, at vi vil møde nogle økonomiske krav fra industrien, som siger, at nu skal den ikke tage de hensyn længere.

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han vil sikre, at vi ikke slækker på kravene over for et erhvervsliv, som vil gøre, hvad det kan – som altid har villet gøre, hvad det kunne komme af sted med – når det drejer sig om disse meget, meget vigtige krav. Jeg tænker selvfølgelig ikke mindst på arbejds-miljøbeskyttelsen.

Waldorff (VS):

Det centrale i statsministerens udtalelse var, at med den økonomiske situation, vi befinder os i, vil der næppe være helt de samme muligheder for at sætte ressourcer ind på

[Waldorff]

miljøbeskyttelse, som der har været tidligere. Det mener jeg nok er en udtalelse, der kan diskuteres. 200.000 går arbejdsløse, og der er yderst påtrængende miljøopgaver. Er man ikke i virkeligheden med sådan en udtalelse med til at afvise at prøve at få flere i arbejde med et indhold, som alle i og for sig har en interesse i? Dette være sagt for ligesom at få skudt et hul i denne automatiske slutning fra den økonomiske situation og til, hvilke samfundsmæssige opgaver der er værd at tage op.

Jeg mener ikke, at man fuldstændig bevidstløst skal støtte en stadig udvidelse og en stadig oppumpning af statsapparatet og en stadig ansættelse af flere og flere mennesker til at kontrollere. Jeg vil godt spørge, om man i virkeligheden ikke kunne nå meget langt, hvis man på miljø siden anlagde nogle af de samme betragtninger, som socialministeren har anlagt i forhold til de skader, som samfundet må rette op, på grund af at virksomhederne sætter profitinteresser højest. Det er i virkeligheden den problematik, der er interessant. Det behøver ikke koste staten noget at fastholde miljøkravene, som de er i dag. Tværtimod kan staten spare meget, meget store udgifter, hvis man fastholder princippet i miljøloven, nemlig at forureneren skal betale – i stedet for at samfundet bagefter skal betale. Jeg vil godt spørge: er det det princip, statsministeren ligesom lægger op til at man kan begynde at slække på? Er det sådan, at man ikke længere skal stille de samme krav til private virksomheder?

Bolvig (RV):

Jeg er også beroliget over, at statsministeren ikke har udtrykt sig som refereret i Politiken. Jeg var i virkeligheden bange for det, fordi jeg synes, vi her i de sidste år og måneder har set, at regeringen i virkeligheden ikke tager særlig store miljøhensyn. Fru Margrete Auken pegede på Kastrup lufthavn, og vi er også i stand til at pege på en lang række andre områder. Jeg kan pege på en lang række områder, hvor der foregår attentater selv på statens egne arealer, uden at regeringen, uden at statsministeren virkelig skrider ind. Men jeg er altså glad for, at udtalelsen ikke er korrekt, og jeg håber og tror, at statsministeren er enig med mig i, at staten naturligvis

må være foregangsmand, når det drejer sig om miljøbeskyttelse.

Verdensnaturfonden og forskellige FN-organisationer har for nylig overrakt bl.a. statsministeren en katastroferapport, en rapport så dystre, at selv de værste danske vismandsrapporter er rent paradisiske læsning ved siden af. Jeg tror, at denne rapport har vakt interesse i regeringen, og vil gerne spørge statsministeren: finder statsministeren ikke, at vi i vor u-landspolitik, jfr. rapporten, må tage langt større hensyn til naturbeskyttelse, til økologi og ressourcebesparelser i fremtiden? Miljøbeskyttelse er ikke kun et isoleret nationalt problem for os, det er i høj grad også et internationalt problem.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg er glad for, at fru Margrete Auken og hr. Bolvig begge var glade for min udtalelse – men selvfølgelig fulgte der lidt mere med.

Først til fru Margrete Auken. Det kan godt være rigtigt at sige, som fru Margrete Auken sagde det, at vi er trængt af en industri, som er betænkelig ved de omkostninger, som miljøpolitikken nødvendiggør. Noget af det er en traditionel virksomhedsindvending, men noget af det skyldes, at det pågældende erhvervsliv i høj grad er trængt, og at samfundet som helhed er trængt økonomisk. Det er en kendsgerning, at vi ikke har uanede midler, så vi blot kan sige: koste hvad det vil, det skal laves så perfekt og godt, som vi gerne ville have det, i alle situationer.

Det er ikke nok at have de gode intentioner og den gode vilje, man skal også skaffe pengene, og det kan af og til godt knibe med at skaffe pengene i folketinget. Jeg skal ikke komme nærmere ind på, hvem der vil være med til at skaffe penge til de mange opgaver, som staten har, men jeg vil bare sige, at det giver oprigtigt talt mange vanskeligheder. Men vi ønsker så megen hensyntagen til miljøpolitikken som overhovedet muligt.

Hr. Waldorff sagde, at det koster ikke noget; der er arbejdsløse, sæt dem bare i arbejde! Det sidste sagde hr. Waldorff ikke, men det må vel være det, der ligger i det. Jeg tror ikke, det er tid her at komme ind på, hvordan det system skulle kunne fungere, men i øvrigt har tidligere beskæftigelsesplaner også indeholdt særlig indsats af beskæftigelses-

[Statsministeren]

mæssig karakter i retning af at udbygge miljøpolitikken.

Det er ikke meningen, at der skal slækkes på de krav, der hidtil er stillet op. Så skulle det da være, hvis man fandt nogle, der af en eller anden grund virker urimelige. Det generelle er, at disse krav fortsat i henhold til lovgivningen vil være de samme.

Hr. Bolvig kom ind på u-landspolitikken. Jeg tror, det ligger lidt uden for spørgsmålet i dag, så jeg vil tillade mig ikke at svare på det.

Derimod vil jeg sige i anledning af udtalelserne om, at regeringen har forsømt dit og regeringen har forsømt dat: den miljølovgivning, der findes i Danmark, er en af de fremmeste – undskyld, at jeg tager munden fuld – en af de fremmeste i verden. Den er gennemført af regeringen, af en socialdemokratisk regering, og vi er glade for, at der har været et folketing, der har kunnet bakke den op.

Margrete Auken (SF):

Det andet svar, statsministeren gav, var en lille smule mere foruroligende end det første, fordi der alligevel her kom en holdning til udtryk, som var præcis den, jeg havde frygtet, nemlig at man oplevede miljøbeskyttelse som et hensyn, der kunne komme til, når man havde fået overstået alt det andet, i stedet for at se på miljøbeskyttelse som en forsvarspolitik – for nu at bruge det ord. Det handler om at forsvare os mod et angreb, der sættes ind nu på en række fronter, hvor vi ikke kender til det. Vi står over for en industri, der nu udvikler sig vanvittig hurtigt inden for en række kemiske områder, hvor vi ikke aner, hvad der sker. Hvis vi på dette sted ikke er klar over, at vores miljøpolitik netop er en forsvarspolitik, og tror, at den handler om at give sådan lidt ekstra godt til sidst, hvis vi nu også har råd til det – og det hørte jeg desværre i statsministerens andet svar – så synes jeg pludselig, det hele tegner meget sort igen. Jeg vil gerne have statsministeren til her at sige, at det fremdeles vil være regeringens politik at anskue miljølovgivningen som det sidste værn, vi har – og det vigtigste værn, vi har – over for en så ukendt og næsten jungleagtig industri.

Jeg vil lige sige med hensyn til det internationale, at jeg synes, danskerne skal holde op med at prale af, at de har en så fin lov. Vi

har en forholdsvis god lovgivning, men den skal fremme en endnu mere – nu bruger jeg ordet aggressiv, og det betyder i den sammenhæng udfarende – aggressiv politik i retning af at fremme en international lovgivning. Hvis ikke vi gør det her, så kan vi være sikre på, at det nok ikke bliver gjort. Hvis de, der har den fremmeste miljølovgivning, siger: nu kan det være nok, nu stander verden i krise og våde, nu kan vi ikke sådan tillade os det her mere, ja, så vil den molbohistorie, der er i gang i øjeblikket – molbohistorie lyder humoristisk, men dette er ikke morsomt – ganske langsomt, men alligevel hurtigere og hurtigere undergrave selve livsgrundlaget, ikke bare for os her i Danmark, ikke bare for den danske arbejderklasse, men for hele kloden. Det er et internationalt spørgsmål, og det er det også i forbindelse med vores egen danske, hjemlige miljøløve.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg er stadig væk glad, selv om fru Margrete Auken er lidt skuffet. Jeg er glad over, at fru Margrete Auken dog sagde, at vi har en forholdsvis god lovgivning. I forhold til hvad? I forhold til andre lande. Vi har en god lovgivning, og den koster også penge. På sidste finanslov er det 218 mill. kr., og det beløb er steget år for år, så der er absolut grund til at sige, at vi fortsat har en miljøpolitik, og vi vil fortsat få brug for at udbygge den, selv om der ikke er ubegrænsede muligheder. Det sidste er det pinedød nødvendigt at sige. Der skal stadig væk skaffes penge til alt, hvad vi foretager os. Det er en illusion at tro, at det bare er et spørgsmål om god vilje; det er ikke blot et spørgsmål om god vilje – den har vi – det er også et spørgsmål om penge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 900

7) Til *udenrigsministeren* af:

Dræbye (RV):

»Vil regeringen fremsætte et lovforslag for folketinget om det ændrede tilsvare til EF, som er en konsekvens af forliget med Storbritannien om en akkordordning, forinden man giver tilslutning til forliget i Ministerrådet?«

[Dræbye]

Skriftlig begrundelse

Forliget om EFs finansiering betyder en forøgelse af det danske bidrag med et milliardbeløb. Det må være rimeligt, at en sådan underkastes samme behandling i folketinget som et lovforslag.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg kan svare, at udgiften finansieres over EFs budget. Det er, hvad der betegnes som en lovbunden udgift, der følger af Danmarks medlemskab. Der er således ikke grundlag for nogen national lovgivning. Denne udgift adskiller sig ikke principielt fra alle andre udgifter på EFs budget, som alle er en direkte følge af vedtagelser i Ministerrådet.

Med hensyn til den hjemlige procedure har regeringen valgt den fremgangsmåde, der gælder ved forhandlinger i EF, og som er fastlagt i tiltrædelseslovens § 6, stk. 2, samt i de efterfølgende beretninger fra folketingets markedsudvalg, der fastlægger samarbejdsformen mellem regeringen og folketinget. Denne fremgangsmåde indebærer, at regeringen forelægger et forhandlingsoplæg i folketingets markedsudvalg, og regeringen forhandler herefter på dette grundlag, forudsat at der ikke under drøftelserne i folketingets markedsudvalg har kunnet konstateres flertal imod det fremlagte forhandlingsoplæg.

Regeringen underrettede fredag den 30. maj folketingets markedsudvalg om forløbet af forhandlingerne i Bruxelles. Det blev konstateret, at det indgåede kompromis ligger inden for rammerne af det forhandlingsoplæg, som regeringen tidligere havde forelagt folketingets markedsudvalg.

Dræbye (RV):

Jeg skal ikke give udtryk for, at svaret overrasker mig. Men situationen er jo for det første den, at folketinget normalt behandler – nu skal jeg lade være med at bruge ordet lovgiver – sager af langt mindre størrelsesorden, end der er tale om i dette tilfælde. For det andet er det ikke kun ved denne EF-sag, men ved en række andre EF-sager betænkeligt, at den behandling, som vi giver disse sager, alene foregår for lukkede døre i markedsudvalget og i enkelte tilfælde i andre af folketingets stående udvalg, men at sagerne ikke som andre af folketingets beslutninger med en tilsvarende rækkevidde underka-

stes en egentlig offentlig behandling. For det tredje er situationen den, at det forlig, der er indgået i EF, også i realiteten – jeg ved godt, at man har kringlet sig udenom formelt – bryder med forudsætningerne for den måde, man beregner de enkelte landes tilsvær til EF på, sådan som de indgik i den lovgivning, som førte Danmark ind i EF. Det gør det, fordi man i realiteten nu er begyndt at regne med og forhandler om nettobidrag. Oprindeligt var situationen den, at man vel ud fra de enkelte finansieringsformer kunne finde ud af, hvad man skulle betale til EF, men ordet nettobidrag for det enkelte land optræder ikke blandt forudsætningerne for den danske tiltræden.

Jeg synes, disse tre grunde hver for sig kunne have talt for, at regeringen – om ikke andet så for at skabe den fornødne offentlighed om sagen – havde bedt om et mandat i form af et lovgrundlag eller en folketingsbeslutning.

Ib Christensen (DR):

Jeg har stillet et skriftligt spørgsmål til statsministeren af nogenlunde samme karakter som det spørgsmål, hr. Dræbye har stillet, og heller ikke jeg er tilfreds med det svar, som udenrigsministeren har givet. Jeg skal ikke her anfægte den fulgte procedure. Det vil jeg vende tilbage til, når jeg får det skriftlige – og formentlig mere udførlige – svar fra statsministeren. Det, jeg vil spørge udenrigsministeren om, er, om han ikke mener, at det trods alt er principielt betænkeligt, at et så stort beløb som 550 mill. kr., som det er i 1980 – endog indeværende finansår – og næste år, kan bevilges, uden at finansudvalget får så meget som et aktstykke derom, bare en rutinemæssig aktstykkemeddelelse derom, når vi tænker på, at ved andre lovbundne udgifter skal finansudvalget have forelagt sagerne, bare der er tale om en bevilling i størrelsesordenen 1 mill. kr. Jeg synes, det er en overordentlig betænkelig praksis, og derfor synes jeg, regeringen bør overveje – og jeg vil bede ministeren svare på, om han er villig til at overveje – at ændre praksis, når der er tale om så vidtrækkende ændringer. Det drejer sig om en meget betydelig forøgelse af det budgetbidrag, som Danmark skal give til De europæiske Fællesskaber allerede i indeværende år, og det er ikke tilfredsstill-

[Ib Christensen]

lende – heller ikke under hensyn til grundlovens klare ord og forudsætninger – at noget sådant kan ske på den måde, som de gældende regler åbenbart efter regeringens mening hjemler mulighed for.

Jeg kan sige til sidst, at hvis svaret ikke er tilfredsstillende – heller ikke det skriftlige svar, jeg får fra statsministeren – så vil retsforbundet overveje gennem et beslutningsforslag i folketinget at få sagen herved.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg konstaterer, at spørgsmålet i sin formulering går på, om regeringen vil fremsætte et lovforslag her i folketinget. Jeg skal naturligvis ikke gå ind i en meget detaljeret debat omkring måden, hvorpå folketinget tilrettelægger sin arbejdsgang, ej heller gå ind i nogen detaljeret debat om regeringens forhold til folketinget, men jeg bliver nødt til at sige noget meget elementært i anledning af det spørgsmål, der er stillet. Regeringen arbejder under ansvar over for folketinget, det vil sige folketingets flertal, og det er nu engang således, at dette folketings flertal har vedtaget en tiltrædelseslov, og i denne tiltrædelseslov er det meget klart markeret, hvordan forholdet er imellem regering og folketing. Det ville blive udlagt på en ganske ejendommelig måde, hvis regeringen havde imødekommet de ønsker, der ligger i spørgsmålet, og fremsat et lovforslag. Uden at jeg på nogen måde vil polemisere mod spørgeren, vil jeg sige, at der kan være en god idé i, at man, når man stiller et spørgsmål i folketinget af denne art, lige gør sig klart, hvad egentlig det lovmæssige grundlag er for det, vi her snakker om. Så tror jeg, spørgeren ville finde ud af, at det ligger sådan, som jeg har forklaret i mit svar, at regeringen fra markedsudvalget skal have mandat – som det eneste af EF-landene i øvrigt – når vi rejser ned til forhandlinger, og efterfølgende skal have afprøvet resultatet i markedsudvalget. Det mener jeg er en parlamentarisk kontrol, som også regeringen er meget godt tilfreds med.

Når det drejer sig om, hvad man ellers her i salen kunne ønske sig, angiver forretningsordenen for dette folketings arbejde de forskellige muligheder, ethvert parti har for at rejse principielle debatter i form af en forespørgsel. Regeringen er altid parat til at diskutere tingene, men hvis jeg skal være venlig

over for spørgeren, må jeg sige, at formuleringen af og begrundelsen for spørgsmålet tyder på, at spørgeren ikke forinden har været oppe i folketingets bibliotek og sat sig ind i realiteterne, som de eksisterer i dag.

Dræbye (RV):

Jeg er nu ked af, at udenrigsministeren ikke fulgte sin oprindelige intention og lod være med at polemisere. Nu deltog jeg ret så aktivt i debatten netop omkring tiltrædelsesloven og kan udmærket godt huske den, og som det også fremgår af de skriftlige bemærkninger til mit spørgsmål, lå der ikke i spørgsmålet på nogen måde nogen bestridelse af, at det ikke er nogen nødvendighed med et lovforslag. Men derfor kunne regeringen godt af hensyn til offentligheden, af hensyn til, at offentligheden kan følge, hvad der sker i EF, anvende den af mig foreslåede procedure. Det ville der ikke være noget i loven der stred imod. Det afhænger alene af regeringens vilje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 881

8) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Svend Heiselberg (V):

»Er ministeren bekendt med de seneste planer om en såkaldt Svanegrundsroute mellem Jylland og Sjælland, og hvilke kommentarer har ministeren til dette projekt?«

Skriftlig begrundelse

Der er tidligere forekommet en række mere eller mindre gennemarbejdede projekter om en trafikforbindelse mellem Jylland og Sjælland via Samsø. Et særligt arbejdsudvalg har nu udarbejdet et projekt til en Svanegrundsroute, der forekommer interessant og realistisk. Projektet går ud på en dæmning 18 km lang fra et sted på den østjyske kyst mellem Hov og Gyllingnæs, sluttende ved Svanegrunden vest for Samsø. Herfra skal være færgesejls til Kalundborg. Ruten kan senere udbygges med en 3,6 km lang tunnel til Samsø. Svanegrundsruen vil være langt billigere end en Storebæltsbro og være af større interesse for hovedparten af befolkningen i

[Svend Heiselberg]

Jylland og store dele af Sjælland end en Storebæltsbro.

Svanegrundsruen vil for mere end 60 pct. af befolkningen i Danmark betyde, at de med fordel kan udnytte den direkte forbindelse mellem Jylland og Sjælland. Eksempelvis kan 32 af Jyllands 40 største byer samt deres opland opnå en gennemsnitlig besparelse på 208 km pr. dobbelttur mellem Jylland og Sjælland. Svanegrundsruen vil være en fordel i forbindelse med udbygningen af den kollektive trafik og ikke mindst for erhverv og samfundsøkonomi, også energibesparelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Det forslag, der i 1979 fremkom fra Samsølinjens arbejdsudvalg om den såkaldte Svanegrundsroute, er jeg ikke uden kendskab til. Da jeg går ud fra, at det er dette forslag, hr. Svend Heiselberg tænker på, kan jeg altså besvare første led i det stillede spørgsmål bekræftende.

Hr. Svend Heiselberg ønsker dernæst mine kommentarer til forslaget. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg i tidens løb har fulgt arbejdet med det, der oprindeligt hed Samsølinjen, og som senere er udviklet til Svanegrundslinjen, med interesse. Det kan hr. Svend Heiselberg næppe heller være ukendt med.

Imidlertid må jeg minde om, at folketinget ved vedtagelsen i 1973 af loven om anlæg af en bro over Store Bælt slog fast, at den første faste forbindelse mellem Øst- og Vestdanmark skal gå over Store Bælt. Heri skete der ikke nogen ændring ved folketingets senere beslutning om at udskyde bygning af Storebæltsbroen.

Som bekendt udvikler trafikken – jeg tænker her specielt på personbiltrafikken mellem landsdelene øst og vest for Store Bælt og Kattegat – sig ikke, som man blot for få år siden regnede med. Samtidig er vore økonomiske muligheder for gennemførelse af nye store trafikprojekter blevet mindre. Det er i hvert fald min opfattelse.

Bl. a. på denne baggrund er der som bekendt i ministeriet for offentlige arbejder iværksat et arbejde til vurdering af udviklingen i trafikken mellem Øst- og Vestdanmark. Overvejelser om en Svanegrundsroute må efter min opfattelse ses i dette lys og er derfor li-

geledes ifølge min opfattelse for tiden ikke aktuelle.

Svend Heiselberg (V):

Jeg kan forstå, at ministrene ved det sidste par onsdagsspørgetider har haft trafikbesværligheder, som gjorde det vanskeligt at nå frem i rette tid til folketinget, og derfor må det nok være relevant, at man stiller et trafikpolitisk spørgsmål.

Jeg vil da gerne sige trafikministeren tak for svaret. Nu er det, som ministeren også selv sagde, ikke første gang, sagen bliver bragt frem i folketinget. Det skete i forbindelse med den store trafikpolitiske debat den 30. januar 1973 og igen den 30. maj 1973, hvor der i øvrigt fra flere sider blev givet udtryk for en positiv indstilling over for Samsøforbindelsen.

Jeg har også tidligere bemærket, at ministeren, inden han blev trafikminister, ofte har udtalt sig meget positivt og omtalt linjeføringen som noget rigtigt og godt. Derfor har jeg lidt svært ved at forstå, at ministeren i dag, da han har mulighed for at fremme dette projekt, tager en vis afstand fra det.

Men i forbindelse med mit spørgsmål til ministeren har jeg anført en række begrundelser, som jeg mener taler til fordel for, at Svanegrundsprojektet får en naturlig plads i fremtidens trafikmønster, og jeg mener, at ministeren bør lade gennemføre en grundig undersøgelse af projektets muligheder. Undersøgelsen bør omfatte den fremtidige organisation af de nordlige ruter, forstået som behovet for samdrift af to ruter og muligheder for en udformet koncessionsaftale, så planlægningen kan komme til at ske på grundlag af samfundsøkonomiske betragtninger i stedet for som nu på grundlag af rene driftsøkonomiske betragtninger.

Til slut vil jeg opfordre til, at man får en folkelig opbakning bag projektet, som er det bedste, det billigste og det mest samfundsrelevante projekt.

Grove (KF):

Jeg vil gerne spørge trafikministeren, hvornår vi kan forvente at udvalgsarbejdet om trafikken imellem Øst- og Vestdanmark er færdigt. De spørgsmål, der er rejst her i dag, og spørgsmålet om Storebæltsbroens udsættelse og elektrificeringen af den kollektive

[Grove]

trafik, af jernbanedriften, er alt sammen problemer, der i allerhøjeste grad i sidste ende hænger sammen med, hvorledes vi skal klare trafikken over Store Bælt, altså trafikken øst-vest. Derfor vil jeg bede ministeren om at få det arbejde fremskyndet, så vi hurtigst muligt kan få et resultat.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Først den bemærkning til hr. Svend Heiselberg, at jeg ikke har været udsat for trafikvanskeligheder i dag; en sådan udtalelse må bero på visse misforståelser.

Dernæst sagde hr. Svend Heiselberg, at han havde vanskeligt ved at forstå mit svar. Det kan jeg jo ikke tage ansvaret for. I den anledning må jeg meget stærkt understrege, at det svar, jeg har givet her i dag, er i nøje overensstemmelse med de beslutninger, som dette folketing hidtil har truffet for så vidt angår den faste forbindelse over Store Bælt. Det må også være i det lys, vi skal se det spørgsmål, som hr. Svend Heiselberg her har rejst. Jeg skal helt afholde mig fra at stille det spørgsmål – for det er mig vel ikke tilladt i henhold til forretningsordenen – om det af hr. Svend Heiselberg stillede spørgsmål er udtryk for en holdningsændring fra venstres side, hvad disse ting angår; det kan jeg nu næppe tro.

Hr. Grove stillede spørgsmålet om, hvornår det iværksatte arbejde til vurdering af udviklingen i trafikken mellem Øst- og Vestdanmark kunne forventes afsluttet. Jeg er ude af stand til i dag at give noget kontant svar på dette spørgsmål. Derimod skal jeg ikke skjule, at jeg selv af flere årsager er stærkt optaget af at få dette arbejde afsluttet så hurtigt, det lader sig gøre. Jeg tror også, at folketinget vil være interesseret heri.

Svend Heiselberg (V):

Nu er det sådan, at vi i venstre altid vil være interesserede i at få lavet det bedste og det billigste, og der er nok nogle af venstres medlemmer, som gerne vil se tingene sådan, som jeg har fremført det. Men jeg vil gerne henvise til det, der blev sagt her i folketinget den 30. januar 1973 af den daværende minister for offentlige arbejder, Horn (Folketings-tidende 1972-73, sp. 3067):

»Jeg erindrer ikke, at jeg i fjernsynet skulle have sagt, at vi ikke ville tage stilling til Fehmarnbælt eller Samsø før i 1985. Hvis jeg har brugt årstallet 1985, beklager jeg det. Jeg har i andre relationer brugt det årstal, som er regeringsbeslutningens, nemlig 1980 . . . «

Det sagde den daværende socialdemokratiske minister for offentlige arbejder, og som jeg har sagt, har den nuværende trafikminister nu mulighed for at indfri det, som han ved mange forskellige vælgermøder har givet udtryk for at han netop ønskede, nemlig at den linje skulle fremføres. Jeg håber ikke, det er sådan, at trafikministeren siger ét og gør noget andet.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

I forbindelse med hr. Svend Heiselbergs sidste bemærkning er det magtpåliggende for mig at få understreget, at jeg føler mig forpligtet til som minister for offentlige arbejder nøje at holde mig til de beslutninger, som dette folketing har truffet. Det er den ene bemærkning, jeg gerne vil gøre.

Den anden bemærkning, jeg skal gøre, er, at jeg selvfølgelig også har hæftet mig ved, at hr. Svend Heiselberg her for et øjeblik siden nærmest lod antyde, at der i venstres folketingsgruppe var flere medlemmer, der var på vej til at se den af folketinget tidligere truffene Storebæltsbeslutning i et noget andet lys. Den oplysning skal jeg afholde mig fra at kommentere og blot notere mig den udtalelse, som hr. Svend Heiselberg gjorde herom.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 883

9) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Dræbye (RV):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre realiseringen af regeringens målsætning for udvikling af den kollektive trafik som udtrykt i åbningstalen den 6. november?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af oplysninger i dagspressen, at Hovedstadsområdet Trafikelskab vil foretage betydelige begrænsninger af driften,

[Dræbye]

uanset at der er konstateret en betydelig stigning i passagertallene i den senere tid.

I statsministerens åbningstale den 6. november 1979 hed det således, at »den kollektive trafik skal udvikles som et stadig bedre alternativ til den individuelle trafik. I den forbindelse forventer regeringen, at der gennem de lokale myndigheders planlægning skabes mere effektive og dækkende nærtrafikordninger«.

Udviklingen inden for hovedstadsområdet svarer derfor ikke til regeringens målsætning, og det er derfor naturligt at spørge ministeren, hvilke initiativer der vil blive taget i denne anledning.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

I anledning af det af hr. Dræbye stillede spørgsmål vil jeg gerne sige, at regeringen naturligvis er optaget af at søge den kollektive trafik udbygget; det har regeringen også gentagne gange givet udtryk for. Regeringen har også i forbindelse med besparelses- og beskæftigelsesplanerne foretaget en ikke uvæsentlig omprioritering til fordel for den kollektive trafik. Til DSB og privatbanerne påregnes der således i 1981 en forøgelse af investeringsmidlerne til rullende materiel med i alt 155 mill. kr.

Hvad angår forholdene i hovedstadsområdet, som jo er anledningen til spørgsmålet, må det indledningsvis understreges, at opgaverne vedrørende kollektiv trafik i dette område ifølge lovgivningen fra 1977 er henlagt til hovedstadsrådet. Det gælder også finansieringen, bortset fra et i lovgivningen fastsat indeksreguleret statstilskud beslægtet med de bloktilskud, der kendes fra mange andre områder.

Hovedstadsrådet har, som det også vil være bekendt, problemer med at imødekomme efterspørgslen med de på budgetterne afsatte midler til kollektiv trafik. Hovedstadsrådet har derfor rettet henvendelse til regeringen, der har vist en betydelig grad af forståelse. Regeringen har således udtrykt forståelse for, at hovedstadsrådet er en af de kommunale myndigheder, der i 1981 kan blive nødt til at overskride den af regeringen henstillede gennemsnitlige realvækstramme på 2 pct. Regeringen har videre givet tilsagn om, at indenrigsministeren vil imødekomme ansøgninger

fra hovedstadsrådet om optagelse i 1981 af et indenlandsk lån på op til 175 mill. kr. uden for den almindelige dispensationspulje til finansiering af investering i faste anlæg.

Endelig har regeringen tilbudt hovedstadsrådet at igangsætte et udvalgsarbejde med henblik på de budgetmæssige problemer for 1982 og de efterfølgende år. Den gradvise udbygning af den kollektive trafik, som regeringen tilstræber, og som jeg må gå ud fra at også hovedstadsrådet, amtskommuner og kommuner er indstillet på at gennemføre, skal helst være tilstrækkelig til at opfange den forventede tilvækst til de offentlige trafikmidler. Tilvæksten her i de seneste måneder, som vi vel alle personligt har kunnet konstatere, tyder stærkt på, at den investeringsforøgelse inden for det statslige ansvarsområde, jeg omtalte før, i hvert fald ikke er for stor.

Regeringen vil fortsat vurdere udviklingen, og i overvejelserne indgår spørgsmålet om, hvorledes det i de kommende år på trods af den meget stramme økonomiske politik vil kunne lade sig gøre at tilvejebringe de midler til den kollektive trafik, som er nødvendiggjort af situationen.

Dræbye (RV):

Jeg bemærkede, at trafikministeren i sit svar bl. a. henviste til loven fra 1977 om hovedstadsrådets kollektive trafik og til, at der i denne lov er fastlagt et ansvar for den kollektive trafik i hovedstadsområdet, som påhviler hovedstadsrådet, men at regeringen på trods af dette er indgået i overvejelser om, hvordan man kan undgå den situation, som er under optræk, hvorefter der skal ske reduktioner på myldretidstrafikken på 5 pct. og på anden trafik på 20 pct. inden for hovedstadsrådets område.

Jeg bemærkede også, at ministeren i sit svar sagde, at man fortsat ville følge udviklingen. På den baggrund og med den målsætning, at man ikke på den ene side skal forskertse ligelighedssynspunktet ud over landet og på den anden side heller ikke kan se på, at der gennemføres en reduktion af den kollektive trafik på et tidspunkt, hvor interessen for den til stadighed vokser, må jeg opfatte ministerens svar således, at man altså ikke har opgivet at nå til en overensstemmelse med hovedstadsrådet i retning af at undgå at

[Dræbøye]

komme i den situation, at man begrænser den service, som Hovedstadsområdets Trafik-selskab yder.

Dohrmann (FP):

Jeg kan forstå, at det ikke så meget er åbningstalen, spørgeren er interesseret i, men mere klart formuleret burde spørgsmålet nok have lydt: hvor store beløb mener ministeren skatteyderne fra hele landet skal give, for at beboerne her i Københavnsområdet kan køre billigt med HT? Det er jo i realiteten det, det drejer sig om. Jeg kan forstå, at ministeren faktisk er helt enig med spørgeren, og vil derfor spørge, hvilken rimelighed der er i, at borgerne i Odense, Århus, Vejens og alle mulige andre steder skal betale københavnernes billetter. Ville det ikke være rimeligt, hr. minister, om HT og andre selskaber af lignende karakter krævede de faktiske omkostninger ind over billetpriserne? Jeg synes, det er en grov favorisering af de borgere, der bor i hovedstadsområdet, og jeg synes faktisk, det er en meget stor urimelighed.

Nu har vi lige oplevet, at man har forhøjet benzinafgiften og har forhøjet moms. En lang række mennesker – det gælder dem, der har skifteholdsarbejde o. lign., og dem, som bor andre steder i landet – er fuldstændig afskåret fra at bruge noget, der hedder kollektiv trafik og må nødvendigvis holde en bil. Men de, der bor i hovedstadsområdet og tager bus, enten det så er på familiebesøg eller det er et værtshus, de skal på, skal altså have tilskud; det kan jeg ikke se rimeligheden i.

Lennart Larson (V):

Ministeren var i sit svar meget velinformet, og jeg har også forestillet mig, at det ville være sådan, for det falder fuldkommen i tråd med mine egne erfaringer med hensyn til den kollektive trafik. Men det, jeg kan være lidt bekymret over, er, hvis det skal være sådan, at trafik-selskaberne i hovedstadsområdet skal have særlig favorable vilkår. Vi ved jo alle sammen, at kollektiv trafik, ud over at den har en stor samfundsopgave også er meget omkostningskrævende og kræver en fælles indsats dels fra kommunale myndigheder, dels fra trafik-selskaber og dels fra selve selskabet. Det skulle nødvendig være sådan, at man ikke gør en fælles indsats, men tror, man kan

krybe i læ af statstilskud og bare give frit løb for omkostningerne.

Derfor vil jeg gerne stille følgende spørgsmål til ministeren: hvis man går ind i en tilskudsordning på udvidede budgetrammer, som jeg håber tilkommer alle de selskaber, der måtte have behov for det – det vil jeg også gerne have bekræftet – sker det ud fra objektive kriterier, kriterier som kilometerpassagerer, således at man får en nogenlunde kontrol og er sikker på, at den indsats, der skal ske i selskaberne til gavn for passagererne, vil ske på ligelige vilkår i hele landet?

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Hr. Dohrmann gjorde nogle bemærkninger om forholdet mellem provinsen og hovedstadsområdet i relation til den kollektive trafik. Med baggrund i disse bemærkninger fra hr. Dohrmanns side vil jeg gerne sige, at jeg ikke mener, at jeg på noget tidspunkt har fremsat udtalelser af en sådan art, at man kunne få det indtryk, at jeg har under overvejelse at søge iværksat planer om foranstaltninger i relation til hovedstadsområdet, som vil indebære en ubegrundet forskelsbehandling af dette område set i forhold til det øvrige land.

Det må også være et svar på de spørgsmål, som senere blev stillet af hr. Lennart Larson.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Glistrup: spm. nr. 811 og 850

Arne Melchior: spm. nr. 829

Kurt Hansen: spm. nr. 832

Lennart Larson: spm. nr. 834

Preben Lange: spm. nr. 835, 836 og 843

Annelise Gotfredsen: spm. nr. 844

Inge Krogh: spm. nr. 845

Ernst Schmidt: spm. nr. 847 og 848

Mimi Jakobsen: spm. nr. 849

Nymann: spm. nr. 854

Ebba Strange: spm. nr. 861 og 862.

Spm. nr. 811

Til *arbejdsministeren* (12/5 80) af:

Glistrup (FP):

»Hvilke arbejdsstandsninger af mere end nogle få timers varighed er i de senere år forekommet på sygehuse og plejehjem, og hvor omfattende har de været?«

Begrundelse

Næsten alle i det danske samfund fulgte med ængstelse portørkonflikten på adskillige sygehuse i dagene frem til den 9. maj 1980.

Det vil naturligvis aldrig blive opklaret, hvor mange medmennesker der har fået deres helbred væsentligt forringet som følge af, at sygehusene ikke fungerede igennem en periode. Nu kan man da jo ulykkeligtvis ikke omgøre dette forhold med tilbagevirkende kraft, men man har da lov at lære af erfaringerne, sådan at folketinget hindrer, at syge mennesker igen bliver kastet ud i de risikomomenter, som er forbundet med, at sygehusenes drift ikke kan forløbe aldeles ubesværet af, at den ene eller anden egoistgruppe lægger så stor vægt på sine egne forhold, at man ikke indser, at når man er gået ind i en tjeneste på sygehus eller i plejehjem, er der tale om et kald, hvor hensynet til patienterne ganske og aldeles er det altdominerende i forhold til, hvilke løn- og arbejdsvilkår man selv opnår.

Til brug for det fortsatte arbejde med at få løst dette vigtige spørgsmål er det en vigtig brik i mosaikken at få blotlagt, at det, portørerne foretog sig i de første majdage af 1980, ikke er noget aldeles enestående, som kun indtræffer med hundreder af års mellemrum, men at det vitterligt er noget, som også er forekommet på andre tidspunkter, og der derfor for folketinget er grund til at tage opgaven med at hindre gentagelser alvorligt, så folketinget simpelt hen ikke på dette punkt kan være bekendt at følge sin sædvanlige kurs med at lukke øjnene for de virkelige problemer ved blot at feje dem ind under et eller andet gulvtæppe.

Besvarelse (28/5 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Arbejdsministeriet har til brug ved besvarelsen indhentet følgende oplysninger, hvortil henvises:

Indenrigsministeriet har for så vidt angår spørgsmålet om arbejdsstandsninger på de amtskommunale sygehuse udtalt, at spørgsmålet kun vanskeligt lader sig besvare, da der ikke centralt finder registrering sted af arbejdsnedlæggelser på sygehuse.

Amtsrådsforeningen har dog over for indenrigsministeriet oplyst, at der på amtskommunale sygehuse i de senere år kun har været ganske enkelte tilfælde af arbejdsnedlæggelser, der har været indbragt for arbejdsretten. Herudover kendes der eksempler på, at der har været afholdt faglige møder m.v., der imidlertid ikke har ført til forelæggelse for arbejdsretten. Der har i disse tilfælde, som skønnes at være relativt fåtallige, været tale om kortvarige arbejdsnedlæggelser.

Fra Københavns kommune har indenrigsministeriet endvidere fået oplyst, at der i Københavns kommune siden 1976 har været 32 arbejdsstandsninger på sygehuse af forskelligt omfang, og at ingen af disse har ført til egentlig lukning af afdelinger eller institutioner. I Frederiksberg kommune har der i de tilsvarende år været 3 arbejdsstandsninger, alle 1-dags aktioner, som ligeledes ikke førte til lukninger.

Undervisningsministeriet har oplyst, at der siden 1976 har været følgende overenskomststridige arbejdsnedlæggelser på rigshospitalet:

- 1) 15. marts 1979, hvor et antal ansatte inden for forskellige personalegrupper deltog i en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse i 3 timer. Der forekom ikke lukninger.
- 2) 3.–10. september 1979, hvor portørerne og arbejdsmændene iværksatte en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse. Patient-tallet blev i løbet af perioden nedbragt til ca. 800.

Endelig har socialministeriet oplyst, at der fra centralt socialt hold ikke foreligger oplysninger om, i hvilket omfang der har fundet arbejdsnedlæggelser sted på plejehjem.

Spm. nr. 829

Til *arbejdsministeren* (19/5 80) af:

Arne Melchior (CD):

»Tror ministeren, at det af ham nedsatte vikarbureauudvalg vil færdiggøre sit værk, inden det skal holde 5 års jubilæum?«

[Arne Melchior]

Begrundelse

I 1976 nedsatte arbejdsministeren et lille udvalg med meget begrænsede arbejdsopgaver, nemlig at undersøge behovet for en liberalisering af vilkårene for at drive vikarbureau. Det er ubegribeligt, at dette udvalg endnu ikke er nedkommet med sit arbejdsresultat.

Besvarelse (28/5 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Til brug for besvarelsen af det stillede spørgsmål er der indhentet en udtalelse fra arbejdsdirektoratet.

Det oplyses således, at arbejdsministeren ved skrivelse af 10. november 1976 anmodede arbejdsdirektoratet om i tilslutning til landsarbejdsnævnet at nedsætte et udvalg med henblik på at overveje en løsning af de problemer, der kan opstå med kortvarende ansættelser/vikariater inden for de tekniske områder, der grænser op til handels- og kontorområdet.

Ifølge oplysninger fra udvalgets formand, tidligere formand for landsarbejdsnævnet, direktør Viggo Nørby, forventes det, at udvalget kan afslutte sit arbejde inden 1. september 1980.

Spm. nr. 832

Til *ministeren for offentlige arbejder (20/5 80)* af:

Kurt Hansen (VS):

»Vil ministeren tage afstand fra, at den kollektive trafik i hovedstadsområdet skal gøres dyrere og dårligere samt sikre de nødvendige bevillinger til at undgå de forringelser, der er lagt op til for brugerne af de kollektive trafikmidler?«

Begrundelse

Den kollektive trafik skal udbygges og gøres billigere – ikke forringes. En prisstigning på 43 pct. samt færre tog- og busafgange, som der er lagt op til for den kollektive trafik i hovedstadsområdet, rammer helt entydigt de svagere stillede grupper hårdest. Lavtlønnede, arbejdsløse, uddannelsessøgende og pensionister m. fl. skal betale mere for at bruge den kollektive trafik, fordi statstilskuddene skæres ned.

Derudover ville det klæde trafikministeren, hvis han klart udtalte uenighed med de udtalelser, som formanden for folketingets trafikudvalg, Otto Mørch, har begået i Socialistisk Dagblad den 20. maj 1980:

»Det er et spørgsmål, om man med den prisudvikling, der har været for bilisterne, kan blive ved med at holde den kollektive trafik på det samme billige niveau. Tidligere var det jo spørgsmålet om at lokke folk til at køre kollektivt for at spare penge. Men nu, da det er blevet så dyrt at køre i egen bil, er det vel også rimeligt, at den kollektive trafik stiger lidt i pris. Men det er et generelt problem, at vi aldrig har haft nogen samlet trafikpolitik. Det smerter til os nu. Derfor må folk vænne sig til, at den kollektive trafik i de kommende år kommer til at halte efter udviklingen«.

En socialdemokratisk trafikudvalgsformand med sådanne uanstændige holdninger til kollektiv trafik burde øjeblikkelig blive gået som trafikudvalgsformand.

Besvarelse (2/6 80):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Ønsket om at styrke den kollektive trafik har på det statslige budgetområde bl. a. fundet udtryk i en ikke uvæsentlig omprioritering af udgifterne til trafikformål. Det ville være ønskeligt, såfremt en tilsvarende omprioritering kan finde sted inden for den kommunale del af den offentlige sektor, hvor svaret for den lokale og regionale kollektive trafik er placeret.

I denne forbindelse kan der være grund til at minde om, at beslutninger om betjeningskvalitet og takstniveau for bustrafikken og de lokale baner i hovedstadsområdet klart efter lov om hovedstadsrådets kollektive personbefordring henhører under hovedstadsrådets kompetenceområde. Regeringen har ifølge nævnte lov ingen mulighed for at blande sig i sådanne beslutninger.

Allerede af denne grund kan en afstandtagen – eller anden form for karaktergivning – til hovedstadsrådets budgetlægning naturligvis ikke komme på tale.

Ved de drøftelser, der har været afholdt mellem hovedstadsrådet og regeringen på førstnævntes initiativ, har regeringen vist en

[Ministeren for offentlige arbejder]

tydelig grad af imødekommenhed over for hovedstadsrådet.

Hovedstadsrådet er omfattet af den samlede ramme på 2 pct. for realvæksten i 1981 i de kommunale udgifter. Der er dog udtrykt forståelse for, at hovedstadsrådet med dets meget specielle opgavesammensætning kan være en af de kommunale myndigheder, der i 1981 kan være nødt til at overskride den af regeringen henstillede gennemsnitlige realvækstramme.

Der er videre givet tilsagn om, at indenrigsministeren vil imødekomme ansøgninger fra hovedstadsrådet om optagelse i 1981 af indenlandske lån op til 175 mill. kr. uden for den almindelige dispensationspulje til finansiering af investeringer i faste anlæg.

Endelig tilføjes, at regeringen med henblik på en konkretisering og nærmere afklaring af de budgetmæssige problemer vedrørende den kollektive trafik i hovedstadsområdet i årene fra 1982 og fremefter har tilbudt at igangsætte et udvalgsarbejde med deltagelse fra hovedstadsrådet samt de berørte ministerier.

Til de bemærkninger, der fremkommer i begrundelsen for spørgsmålet, skal føjes, at det langt fra er nogen given ting, at den billigste kollektive trafik altid er den bedste. Betyder et lavt takstniveau f. eks., at en meget stor andel af de ressourcer, der er til rådighed for den kollektive trafik, må anvendes til dækning af et løbende driftsunderskud, kan det blive vanskeligt at få afholdt de nødvendige ny- og reinvesteringer, hvilket afgjort ikke er i brugernes interesse.

Spm. nr. 834

Til *industriministeren* (20/5 80) af:

Lennart Larson (V):

»Vil ministeren ved ændringer i prislovgivningen eller på anden måde sikre, at der fra 1. marts 1981 ikke lovligt i priserne kan indregnes statslige afgifter, medmindre disse i fuldt omfang afregnes af sælgeren til statskassen?«

Begrundelse

I forarbejdet til lov nr. 289 om afgift på visse olieprodukter fremgår det, at der ikke skal svares afgift af bl. a. kul, affald og spildprodukter. Alligevel søges denne statsafgift pålagt forbrugerne. Sidst i en prisstrid om-

kring levering af spildvarme fra Vestforbrænding. Vestforbrænding opkræver ved levering af spildvarme en merpris svarende til, at varmen fuldt ud er frembragt ved olieforbrænding, hvilket naturligvis ikke er tilfældet. Vestforbrænding handler hermed i modsætning til f. eks. Amagerforbrænding, der kun opkræver olieafgift i det omfang, olie rent faktisk er anvendt i forbrændingsprocessen. Det kan efter min opfattelse ikke være en offentlig interesse kunstigt at fordyre energipriser ved i dem at indregne en statsafgift, der ikke i fuldt omfang viderefregnes til statskassen, men blot er med til at forbedre forbrændingsværkets økonomi. Denne kunstigt forhøjede prissættelse er så meget mere uheldig, som olieafgiften er en såkaldt oliefortrængningsafgift, der tilsigter at animere til anvendelse af andre opvarmningsformer end fyringsolie, f. eks. spildvarme.

Det bør sikres, at olieafgifter administreres som oliefortrængende, ligesom konkurrenceforvridning bør undgås.

Besvarelse (28/5 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

Indledningsvis kan jeg bekræfte, at den forudsætning, der ligger til grund for spørgsmålet, er opfyldt, nemlig at regulering af priser for affaldsvarme på grundlag af udviklingen i oliepriserne (inkl. statsafgift) ikke vil kunne finde sted under den gældende prisstoplov.

Prisstoploven udløber den 28. februar 1981, og en forlængelse indgår ikke i regeringens planer. Jeg finder derfor ikke grundlag for at tage stilling til det rejste spørgsmål.

Jeg kan dog oplyse, at lov om varmforsyning (nr. 258 af 8. juni 1979) i kapitel 6, der kan sættes i kraft af energiministeren, forudsætter nedsættelse af et gas- og varmeprisudvalg, der skal beskæftige sig med bl. a. prissættelsen for bl. a. kollektive varmforsyningsanlæg.

Spm. nr. 835

Til *udenrigsministeren* (20/5 80) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke interne EF-reguleringer der vil følge af, at EF optages som selvstændigt kontraherende part i FN's 3. havretskonvention?«

[Preben Lange]

Begrundelse

Det fremgår af et brev, dateret den 29. marts 1980, fra Italiens EF-formandskab til præsidenten for FN's 3. havretskonference, at EF ser det som en fordel, at EF kan henvise til FN-konventionen i sine egne bestræbelser på intern harmonisering af lovene omkring havet.

Hvilke relationer mellem medlemsstaterne er det præcist EF vil regulere med henvisning til havretskonventionen, og hvad vil dette betyde for Grønland?

Besvarelse (29/5 80):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Det kan på nuværende tidspunkt ikke præcist oplyses, hvilke EF-retsakter der måtte blive behov for at vedtage, såfremt EF bliver kontraherende part i havretskonventionen, navnlig fordi de relevante bestemmelser i konventionen endnu ikke er færdigforhandlet. Generelt kan det imidlertid siges, at de interne EF-reguleringer, der vil følge af EF's optagelse som kontraherende part i en kommende havretskonvention, kun vil være sådanne, som er nødvendige for at opfylde konventionens bestemmelser på de områder, hvor der foreligger EF-kompetence, jfr. mit svar på spørgsmål nr. 836.

Spørgeren henviser i sin begrundelse til, at »EF ser det som en fordel, at EF kan henvise til FN-konventionen i sine egne bestræbelser på intern harmonisering af lovene omkring havet.« Dette er ikke en korrekt forståelse af brevet af 29. marts 1980 fra det italienske EF-formandskab til præsidenten for FN's 3. havretskonference. Det afsnit i brevet, som spørgeren henviser til, fremhæver, at forholdene mellem medlemsstaterne på områder, som er reguleret ved konventionen, og hvor EF besidder kompetence – her tænkes især på fiskeriområdet – også efter EF's eventuelle tiltrædelse vil være reguleret af interne fællesskabsregler. Der er således ikke tale om, at EF henviser til FN-konventionen som et grundlag for sine egne bestræbelser på intern harmonisering.

Spm. nr. 836

Til **udenrigsministeren** (20/5 80) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil Danmark tage skridt til at hindre, at EF optages som kontraherende part i FN's 3. havretskonvention?«

Begrundelse

Det fremgår af et brev, dateret den 29. marts 1980, fra Italiens EF-formandskab til præsidenten for FN's 3. havretskonference, at EF's ministerråd anmoder om, at EF som sådan optages som kontraherende part i den afsluttende konvention. Brevet henviser bl. a. til en tidligere ansøgning udarbejdet af Danmark under formandskabet i 1978 og til forskellige juridiske problemer omkring EF-kompetencen over dele af bl. a. fiskeriet, sikringer af havområder og handelen i EF-landenes områder.

Det fremgår ikke af ansøgningen, i hvor bred en udstrækning EF vil overtage kompetence fra de enkelte medlemslande i forhold til FN-reguleringerne, og det kan med en vis rimelighed antages, at en optagelse af EF i FN-konventionen vil få så brede rammer, i hvert fald i forhold til fiskeri- og havmiljøproblemerne, så det bliver tvivlsomt, på hvilke områder Danmark selv beholder disse rettigheder. Og det vil igen sige, at Grønland blive ramt, hvad enten vi befinder os uden for EF eller ej. Dette ønsker vi ikke.

Besvarelse (29/5 80):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I begrundelsen for spørgsmålet anføres, at spørgeren er usikker på, »i hvor bred en udstrækning EF vil overtage kompetence fra de enkelte medlemslande i forhold til FN-reguleringerne«. Spørgeren antager endvidere i samme begrundelse, at i relation til fiskeri- og havmiljøproblemerne »bliver det tvivlsomt, på hvilke områder Danmark selv beholder disse rettigheder«.

Spørgsmålet bygger således på en forudsætning om, at Fællesskabets deltagelse i konventionen ændrer kompetencefordelingen mellem EF på den ene side og EF's medlemslande på den anden side.

Denne forudsætning holder imidlertid ikke stik. Når både medlemslandene og Fællesskabet bliver deltagere i en konvention, er forholdet det, at Fællesskabet bliver deltager for så vidt angår de emneområder, hvis regulering er overladt til Fællesskabet. Medlems-

[Udenrigsministeren]

landene bliver deltagere i konventionen for så vidt angår de områder, hvis regulering de har beholdt for sig selv.

Den kommende havretskonvention omfatter emneområder, hvis regulering EFs medlemslande har overladt til Fællesskabet. Det er derfor kun Fællesskabet, som kan opfylde disse dele af konventionens forpligtelser. For så vidt angår disse områder må konventionen derfor – i givet fald – tiltrædes af Fællesskabet. Havretskonventionen omfatter også emneområder, hvis regulering medlemslandene har beholdt for sig selv. For så vidt angår disse områder kan konventionen kun tiltrædes af hvert enkelt medlemsland. Der sker således *ikke* i og med Fællesskabets deltagelse i havretskonventionen en ændring i den eksisterende fordeling af kompetencen mellem Danmark (og de øvrige medlemsstater) og EF.

Sammen med de øvrige EF-lande vil Danmark på denne baggrund fortsat søge at muliggøre EFs deltagelse i havretskonventionen.

Når spørgeren i begrundelsen antager, at Grønland ville blive omfattet af eventuelle EF-bestemmelser til opfyldelse af havretskonventionen, uanset om Grønland befandt sig inden for EF eller uden for, er der tale om en misforståelse. EFs forskrifter ville selvsagt ikke finde anvendelse i forhold til Grønland, såfremt Grønland befandt sig uden for EF.

Spm. nr. 843

Til *udenrigsministeren* (20/5 80) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Vil ministeren redegøre for, hvorledes Danmark vil hindre, at EF, via eventuelt medlemskab i FNs 3. havretskonvention, opnår international retlig status, der muliggør oprettelsen af en decideret EF-kystvagtflåde med selvstændigt flag og myndighed over for tredjelande?«

Begrundelse

Allerede i 1978 fremkom EF-parlamentsmedlemmet Hans-Jürgen Klinker med en betænkning om EF-fiskerikontrol, i hvilken han påpegede, at EF for at opnå sømagtsstatus over for tredjelande måtte søge om optagelse i FNs havretskonvention, samt at det var ønskeligt at opnå denne status med

det formål for øje at oprette en særlig EF-fiskeriinspektionsflåde under eget EF-flag. Dette blev dengang støttet af såvel Poul Dalsager som Niels Anker Kofoed.

Nu ligger der igen et papir i Parlamentets landbrugsudvalg, som henviser til Klinkerbetænkningen og konkluderer:

»Oprettelsen af en sådan tjeneste (fællesskabskystvagstjeneste) ville frembyde den fordel, at kontrollen helt og holdent blev et fællesskabsanliggende, hvad der ville være en garanti for upartiskhed. Dog kunne en sådan tjeneste rejse nogle problemer, således som den internationale ret for tiden er, for så vidt som fællesskabsflaget ikke ville blive anerkendt af tredjelande (selv om international ret ikke er imod, at man sideordner et nationalt flag med en international organisations flag, er det ikke tilfredsstillende regler, når det drejer sig om regionale organisationer). Imidlertid kunne dette spørgsmål løses, for så vidt som Det europæiske Fællesskab som sådan bliver part i De Forenede Nationers kommende havretskonvention.« (Udkast til betænkning, afleveret til EF-Parlamentets landbrugs- og fiskeriudvalg den 16. april 1980, ved Charles Josselin).

Det fremgår her med al tydelighed, at visse kræfter i i hvert fald EF-Parlamentet, ønsker at bruge FN-konventionen til mere og andet, end der fremgår af formandskabets ansøgning. Hvis FN-konventionen åbner for denne internationale juridiske mulighed og EF som sådan bliver deltager i konventionen, vil der altså være mulighed for, at der oprettes deciderede EF-inspektionsskibe.

I det tilfælde, hvor Grønland melder sig ud af EF og samtidig forbliver i rigsfællesskabet med Danmark, som er medlem af EF, og som fortsat forventes at deltage i fiskeriinspektionen ved Grønland, vil dette kunne medføre nogle helt uacceptable forhold mellem Danmark og Grønland i forhold til EF. Bortset fra dette må det under alle omstændigheder være betænkeligt, at EF via internationale konventioner søger at opnå en udenrigspolitisk retlig status, og da specielt via noget, som i betænkelig grad ligger op ad egentlige paramilitære foranstaltninger.

Set fra Grønlands side vil det, at EF bliver kontraherende part i FNs tredje havretskonvention, åbne for mange endnu skjulte og et par åbenlyse forhold, hvis konsekvenser for Grønland er u hensigtsmæssige og uønskelige,

[Preben Lange]

og som under alle omstændigheder overskrider grænserne for, hvad hensigten med Rom-traktaten egentlig var.

Vi må derfor præcist vide, hvordan den danske regering vil stille sig i dette forhold.

Besvarelse (29/5 80):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Som anført i min besvarelse af spørgsmål nr. 836 er EFs deltagelse i FN's kommende havretskonvention nødvendig, fordi visse af de forpligtelser, der er indeholdt heri, kun kan opfyldes af EF som sådan og ikke af hvert enkelt medlemsland. Der er derimod ikke tale om, at nationale kompetenceområder, som for eksempel kystvagttjeneste, ved EFs tiltrædelse af FN's havretskonvention bliver et fællesskabsanliggende. EFs deltagelse i havretskonventionen bevirker således ingen ændring i det forhold, at kystvagttjeneste i medlemslandenes farvande udøves af nationale fartøjer underlagt de nationale myndigheder.

Spm. nr. 844

Til *energiministeren (21/5 80)* af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke »komplicerede led« og hvilke »melleghandleravancer« der ifølge ministerens udtalelse i TV den 20. maj er undgået ved den statslige oliehandel med Saudi-Arabien?«

Begrundelse

I TVs udsendelse den 20. maj udtalte energiminister Poul Nielson, at Danmark ved statens oliehandel har sparet »komplicerede led og melleghandleravancer«. På grund af den megen tvivl om denne oliekontrakt bedes ministeren oplyse, hvilke besparelser der rent konkret hentydes til.

Besvarelse (30/5 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

Kontrakten er indgået direkte mellem Petromin og D.O.N.G. A/S uden melleghandler eller andre komplicerede led.

Det er naturligvis umuligt udtømmende at gøre rede for, hvilke melleghandler m. v. man har undgået.

Det kan imidlertid oplyses, at såvel D.O.N.G. A/S som ministeriet gentagne gange har fået tilbudt olieleverancer fra melleghandlerne, herunder leverancer fra spotmarkedet, eller tilbud om assistance med formidling af kontakt med olieproducerende landes statslige olieselskaber mod større eller mindre melleghandleravancer eller agentprovisoner. Disse tilbud har man ikke accepteret.

Spm. nr. 845

Til *indenrigsministeren (21/5 80)* af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren sørge for, at Nordisk Lægemiddelnævns forslag om mærkning af trafikfarlig medicin bliver gennemført snarest muligt?«

Begrundelse

I sit svar på mit spørgsmål nr. 832 1978/79 vedrørende mærkning af trafikfarlig medicin oplyste den daværende indenrigsminister, at ministeriet fandt, at det af Nordisk Lægemiddelnævn foreslåede projekt om mærkning af trafikfarlig medicin bør gennemføres. Ifølge Jyllands-Posten søndag den 18. maj 1980 vil der gå endnu 1½ år, inden mærkning af trafikfarlig medicin er foretaget og danske trafikanter dermed er advaret. Det må anses for væsentligt, at trafikanter informeres om trafikrisikoen ved indtagelse af medicin, og at et påbud herom gennemføres snarest muligt.

Besvarelse (27/5 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

I indenrigsministeriets besvarelse af 24. april 1979 af spørgsmål nr. 832 blev der redegjort for forholdene omkring den foreslåede mærkning af trafikfarlige lægemidler, herunder om de investeringer af tidsmæssig og økonomisk art, der er nødvendige for gennemførelsen af ordningen, og de resultater, der kan forventes opnået hermed. Det fremgik heraf, at gennemførelsen af ordningen nødvendiggør omfattende forarbejder. Først og fremmest kan nævnes arbejdet med at udvælge de enkelte lægemidler, som skal forsynes med den særlige advarselstrekant, og gennemførelsen af en ændring i det eksisterende emballagemateriale. Hertil kommer

[Indenrigsministeren]

fremskaffelse af dokumentationsmateriale, opstilling af fællesnordiske retningslinier for mærkningen, udarbejdelse og trykning af patientvejledning og iværksættelse af supplerende informationsaktiviteter m. v.

Det fremgår allerede af Nordisk Lægemedelnævns indstilling til Nordisk Ministerråd, at ordningen først kan forventes gennemført 2½ år efter den dato, hvor ministerrådet måtte træffe den endelige beslutning. Dette skete i august 1979 og meddeltes i november samme år. Det fremgår således af Nordisk Ministerråds beslutning, at ordningen senest skal være gennemført med udgangen af 1982, idet hovedlinierne i Nordisk Lægemedelnævns arbejdsplan skal følges under hensyntagen til nationale hindringer, som ikke har kunnet forudses ved arbejdets begyndelse.

Indenrigsministeriet finder det ikke muligt at fremskynde ordningen og finder i øvrigt, at de øgede omkostninger, der vil være forbundet hermed, vil stå i et urimeligt forhold til de fordele, der eventuelt kan opnås ved en tidligere ikrafttrædelsesdato. Man skal i den forbindelse nævne, at problemet omkring lægemidler, som kan påvirke trafikikkerheden, allerede er behandlet i en patientfolder, som er udarbejdet af Danmarks Apotekerforening for år tilbage.

Spm. nr. 847

Til *miljøministeren* (22/5 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Når olie altid er lettere end vand, hvordan kan det så lade sig gøre at forurene grundvandet med olie?«

Begrundelse

Da ministeren har oplyst, at mange olietanke har været og er utætte, samt at man ikke har kunnet give oplysninger om faktiske tilfælde af grundvandsforurening, må det være rimeligt at undersøge, om årsagen hertil er, at olie aldrig vil nå at sive ned til grundvandet, fordi olie er lettere end vand.

Til eksempel kan anføres, at praksis i nogle tilfælde har vist, at olieholdig jord, som bliver vandmættet, kan få olie til at sive opad.

Hvis sådanne eksempler gælder i alle tilfælde, må frygten for grundvandsforurening

med olie og foranstaltningerne herimod sikkert revideres.

Besvarelse (3/6 80):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Det afgørende for, om en given væske kan forurene vand, er ikke væskens vægt i forhold til vand – dens massefylde – men væskens blandbarhed med vand eller opløselighed i vand.

Til illustration heraf kan nævnes, at almindelig sprit har en massefylde på kun 0,79 og altså er meget lettere end vand, men sprit kan alligevel blandes med vand i ethvert forhold.

Olieprodukter er kun i begrænset omfang blandbare med vand, men lugt- og smagsgrænsen ligger lavere end den koncentration, der kan forekomme ved opløsning. Miljøstyrelsen kan i denne forbindelse henvise til betænkning nr. 545: »Olietanke og beskyttelse af grundvandet«, afgivet den 28. november 1969 af det af indenrigsministeriet den 24. november 1964 nedsatte udvalg vedrørende oplag af olie m.v. Det fremgår af betænkningens side 21–23, at lugtgrænsen er 30–100 gange lavere end den maksimale opløselighed for fyringsolie, 120 gange lavere for petroleum og 30.000–3.000.000 gange lavere for benzin.

Endelig kan det nævnes, at der i EFs drikkevandsdirektiv, som er principvedtaget den 19. december 1978, er fastsat en maksimal tilladelig koncentration for olie på 0,01 mg/l eller 2.000 gange lavere end opløseligheden for fyringsolie.«

Spm. nr. 848

Til *miljøministeren* (22/5 80) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Kan ministeren oplyse, om man med en fyldt olietank og tilhørende ledningssystem kan afprøve et sådant væskesystem for tæthed efter samme billige og effektive metode, som anvendes til at kontrollere en bils tryk-kølersystem?«

Begrundelse

[Ernst Schmidt]

Af ministerens svar på spørgsmål nr. 800 fremgår, at luftafprøvning for tæthed af olietanke og dertil hørende forbindelsesledninger ikke er praktisk, idet f. eks. rørledninger kan være utætte for luft uden dermed at være utætte for olie.

Det må derfor være bedre at afprøve væskesystemet ved, at væsken deri sættes under et forholdsvis svagt tryk.

Såfremt denne enkle metode kan anvendes, kan olietankejere let kontrollere, om der finder oliespild sted, og megen sikkerhed på dette område er opnået til gavn for både tankejeere og landets økonomi, hvortil kommer, at det vil være med til at forhindre evt. forureninger.

Besvarelse (3/6 80):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Ethvert væskesystem kan tæthedsprøves på samme måde som en bils trykkølbersystem, hvis der er tale om et tryksystem. Dette er imidlertid ikke tilfældet for en olietank med tilhørende ledningssystem.

For at metoden skal kunne anvendes, må olietanken med tilhørende ledningssystem derfor omdannes til et tryksystem. Dette kan ske ved, at alle ledninger til tanken afspærrer undtagen én, som så forsynes med en pumpe til etablering af det nødvendige overtryk. Det vil i øvrigt være en forudsætning, således som det også er anført i spørgsmålet, at systemet er helt væskefyldt. Dette kan kun sikres ved, at væsken står op i påfyldnings- og udluftningsrørene.

Der må herefter etableres en afspærring dels på suge- og returledningerne, hvis en sådan ikke findes i forvejen, dels på påfyldnings- og udluftningsledningerne, hvor den ikke findes. Desuden må det anses for miljømæssigt uforvarsligt at tæthedsprøve tanken med olie, som ved en læk under tæthedsprøvningen vil sive ud i undergrunden. Tanken og ledningssystemet må derfor tømmes for olie og fyldes op med vand inden tæthedsprøvningen.

Endelig er der tale om, at metoden – i lighed med andre tæthedsprøvninger – ikke vil give nogen sikkerhed for, at tanken ikke kan blive læk kort tid efter tæthedsprøvningen.

Metoden er således anvendelig, men ikke sikker og slet ikke billig.

I øvrigt kan miljøstyrelsen henvise til sidste afsnit i miljøministeriets svar af 14. maj 1980 på spørgsmål nr. 800, der også var stillet af spørgeren.«

Spm. nr. 849

Til *justitsministeren (22/5 80)* af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Kan ministeren bekræfte, at personer, der efter bestemmelserne i lov nr. 118 af 13. april 1938 (sindssygeloven) tvangsindlægges på psykiatrisk hospital, registreres i rigsregistraturen, uden at disse personer i øvrigt har overtrådt grænser, afstukket af lovgivningen, og vil ministeren i bekræftende fald begrunde en sådan registrering i netop dette register samt oplyse, hvilke regler der gælder for en slettelse af registret i disse tilfælde?«

Begrundelse

Det kan virke særdeles betænkeligt at registrere personer på grund af sygdom, hvis karakter endog ikke nødvendigvis er sikkert fastslået, når registreringen finder sted, og uden at der i øvrigt foreligger nogen form for lovovertrædelse eller mistanke derom, og måske uden at registreringen rettes, selv om det senere måtte vise sig, at forudsætningerne for registreringen ikke var opfyldt.

Besvarelse (30/5 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Det centrale kriminalregister omfatter bl. a. et efterforskningsregister, som er et internt arbejdsregister for politiet. I dette register, som efter de gældende sikkerhedsforskrifter kun er tilgængeligt for justitsvæsenet og folketingets ombudsmand, kan optages oplysninger, som i forbindelse med efterforskning, eftersøgninger, anholdelser, detentionsanbringelser m.v. kan være af betydning for den pågældende persons sikkerhed. Også oplysninger af den karakter, som omtales i det stillede spørgsmål, vil kunne optages.

Om sletning af oplysninger i kriminalregistret gælder generelt, at såvel den indberettende myndighed som rigspolitichefen har pligt til at udføre kontrol til sikring af, at der ikke i efterforskningsregistret optages urigtige

[Justitsministeren]

eller vildledende oplysninger eller oplysninger af ikke-politimæssig karakter. Endvidere slettes oplysninger, som ikke længere kan anses for aktuelle.

Spm. nr. 850

Til *socialministeren* (20/5 80) af:

Glistrup (FP):

»Med hvilke lande forventes det at Danmark indgår socialtraktater i det kommende års tid, og hvordan er opsigelsesbestemmelserne i de allerede indgåede traktater?«

Begrundelse

Det har som bekendt voldt gevaldigt offentligt røre, at en tyrkisk fremmedarbejder har fået tilkendt dansk invalidepension og fortsat oppebærer denne på livstid, uanset at han nu har bolig i Tyrkiet, hvor invalidepensionens købekraft er 5-6 gange så høj som en normal arbejderløn.

Grundlaget for dette er den dansk-tyrkske konvention om social tryghed af 22. januar 1976, der i vidt omfang giver tyrker adgang til, uanset at de bor i Tyrkiet, at oppebære danske socialydelser.

Alene i forhold til Tyrkiets befolkning - der jo er ca. 9 gange så stor som den danske - er der hermed påvist noget, der kan blive til et digebrud i forsøget på at få orden i den danske statsøkonomi. Efterhånden som andre tyrker opdager fidusen, vil det da være ganske naturligt for dem at udnytte denne.

Der er jo imidlertid i verden yderligere over 100 lande, hvis milliardbefolkninger vil være interesserede i en tilsvarende malkning af de danske statsfinanser, for så vidt der bliver indrømmet dem traktatmæssig ret hertil i den blæøjethed, som gennem den sidste snes år har kendetegnet det danske folketingsflertal i dets tro på, at Danmark ved godgørelse kan gøre noget effektivt for u-landenes problemer inden for de økonomiske kræfter, som Danmark besidder.

Det er derfor vigtigt at få belyst, med hvilke andre lande Danmark har aftaler om eksport af socialydelser, hvordan vi kan komme ud af disse aftaler, og hvad der måtte være forestående af yderligere undergravninger på dette felt.

Besvarelse (28/5 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det må påpeges, at tidligere indledte forhandlinger med henholdsvis Spanien, Marokko og Pakistan i en nærmere fremtid vil resultere i, at der mellem Danmark og de nævnte lande opnås enighed om indgåelse af bilaterale, gensidige overenskomster (konventioner) om social sikring. Bilaterale overenskomster af denne art er tidligere indgået mellem Danmark og henholdsvis Tyrkiet og Jugoslavien.

Hver af de mellem Danmark og henholdsvis Tyrkiet og Jugoslavien tidligere indgåede bilaterale overenskomster om social sikring indeholder følgende opsigelsesbestemmelse:

»Denne konvention skal forblive i kraft i et tidsrum af 1 år regnet fra datoen fra dens ikrafttræden og fornys automatisk fra år til år, medmindre den skriftligt opsiges af regeringen i en af de kontraherende stater, hvilket skal ske mindst 3 måneder før udløbet af en 1 års periode. Sker sådan opsigelse, ophører konventionen at være i kraft med udløbet af den 1 årsperiode, i hvilken opsigelse sker.«

Om virkningerne af en foretaget opsigelse indeholder den dansk-tyrkske konvention følgende bestemmelse:

»Konventionens opsigelse berører ikke tidligere erhvervede rettigheder. Adgangen til at opnå fremtidige ydelser på grundlag af rettigheder, der er under erhvervelse på det tidspunkt, da konventionen efter opsigelse træder ud af kraft, skal reguleres ved særlig aftale.«

Efter den dansk-jugoslaviske konvention gælder tilsvarende følgende bestemmelse:

»Sker der opsigelse af konventionen, skal dens bestemmelser vedblive at gælde for allerede erhvervede rettigheder, uanset bestemmelser i de to kontraherende landes lovgivninger om begrænsninger i retten til ydelser på grund af statsborgerskab i den anden kontraherende stat eller bopæl på denne stats område. På rettigheder, der måtte være optjent på grundlag af forsikrings- og bopælsperioder, tilbagelagt før konventionen ophører at være i kraft, skal bestemmelserne i konventionen og i den i konventionens artikel 33 omhandlede administrative aftale vedblivende finde anvendelse efter nærmere regler, der skal fastsættes ved særlig overenskomst.«

[Socialministeren]

Indgåelsen af overenskomst om social sikring med andre lande er et led i Danmarks deltagelse i internationalt samarbejde. Sådanne overenskomster skal især sikre, at det andet lands statsborgere får ret til de danske sociale pensioner som modstykke til den arbejdsindsats og skattebetaling, der er præsteret her i landet. De pågældende skal stå frit med hensyn til, om de vil modtage pensionen her eller i deres hjemland. På basis af gensidighed sikres danske statsborgere på samme måde efter det andet lands sociale lovgivning.

De tosidige overenskomster om social sikring er således en parallel til bestemmelserne i den nordiske konvention om social trykthed og EF-reglerne om social sikring.

Spm. nr. 854

Til *socialministeren* (22/5 80) af:

Nymann (FP):

»Finder ministeren det virkelig rimeligt, at familier, der påtager sig at passe et handicappet barn og derved sparer samfundet for udgifterne til en institutionsplads, nu skal berøves det langt mindre beløb, som det offentlige yder familien i økonomisk hjælp, hvorved familien muligvis tvinges til at sende barnet på institution, og hvor stor en ekstraudgift mener ministeren det vil medføre for samfundet i øget institutionsudgift?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen er der ca. 33.000 familier i landet, der selv påtager sig at passe deres fysiske eller psykiske handicappede børn i hjemmet. Disse familier modtager i snit 3.800 kr. pr. år til hjælp fra det offentlige. Nu mener ministeren, at socialindkomstbegræbet også her skal ligge til grund, således at forældre, der kommer over den af ministeren fastsatte grænse for at være velstående, i modstrid med barnets tarv kan blive tvunget til at overflytte barnet til en institution.

Besvarelse (29/5 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Som led i regeringens forslag om besparelser på bistandslovsområdet er der fremsat forslag om ændring af bestemmelsen i bistandslovens § 48, stk. 1, således at hjælpen,

der hidtil har været ydet uden hensyn til forældrenes økonomiske forhold, for fremtiden ikke længere kan ydes til familier, der ud fra en konkret vurdering af deres økonomiske forhold har tilstrækkelige midler til selv at afholde udgifterne ved barnets forsørgelse.

Som jeg har redegjort for over for folketingets socialudvalg, vil der ved vurderingen af, om der er grundlag for at yde hjælp, skulle tages hensyn til familiens erhvervsforhold, økonomiske forhold, ligesom der skal tages hensyn til familiens størrelse, sammensætning og alder m.v.

Det afgørende for denne vurdering vil således være, om den merudgift, det drejer sig om, vil bringe et i øvrigt rimeligt budget ud af balance.

Der vil derfor være større sandsynlighed for, at der kan ydes hjælp, jo større udgift eller indtægtstab det drejer sig om, men der vil naturligvis også være mulighed for at yde hjælp til mindre udgifter, hvis familiens økonomi er så anstrengt, at selv forholdsvis beskedne ekstraudgifter vil kunne være afgørende for familiens muligheder for at beholde barnet i hjemmet.

Hvad angår spørgerens bekymring om, at ændringen vil medføre øget institutionsudgift, skal jeg ligeledes henvise til, hvad jeg har meddelt folketingets socialudvalg, at det på forhånd ikke vil kunne afvises, at et mindre antal børn med svære handicap ønskes anbragt på institution i tilfælde, hvor ydelsen inddrages. Udviklingen synes dog at vise, at forældre, navnlig i tilfælde, hvor de selv har midler til forsørgelsen, i langt højere grad end tidligere ønsker børnene opdraget hjemme. Det er derfor ikke muligt nærmere at vurdere omfanget af det eventuelt forøgede behov for institutionspladser, herunder om der overhovedet bliver tale om et forøget behov.

Socialministeriet vil i øvrigt følge udviklingen over et par år for derigennem at vurdere, om kommunerne anvender bestemmelsen i § 48, stk. 1, efter hensigten. Det er endvidere tanken ved udfærdigelse af administrative forskrifter at henstille til kommunerne om ved skønnets udøvelse i en overgangsperiode fra reglerne ikrafttræden at foretage en passende afprøvelse for de familier, der efter de nugældende regler oppebærer fuldt tilskud efter § 48, stk. 1, og for hvilke den

[Socialministeren]

fremtidige regel medfører nedgang eller bortfald af hjælpen.

Spm. nr. 861

Til *indenrigsministeren* (23/5 80) af:

Ebba Strange (SF):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med kommunestyrelsesloven, at fire medlemmer af Hammel kommunalbestyrelse udfører arbejde som sagsbehandlere og kontorpersonale i Hammel socialforvaltning?«

Begrundelse

I forbindelse med en faglig konflikt i Hammel kommunes socialforvaltning har fire medlemmer af kommunens socialudvalg påtaget sig at træde i personalets sted. Det kan undre, at dette kan finde sted i en tid, hvor der tales så meget om kommunalbestyrelsesmedlemmernes store arbejdsbyrde. Men mere interessant er det naturligvis, om en sådan handling kan være i overensstemmelse med kommunestyrelsesloven og med den pågældende kommunes styrelsesvedtægter.

Besvarelse (30/5 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg kender ikke noget til den konkrete sag, hvorfor jeg kun kan udtale mig i almindelighed om spørgsmålet. Der er ikke i lov om kommunernes styrelse noget, der hindrer, at udvalgsmedlemmer, naturligvis med udvalgets indforståelse, deltager i forberedelsen af de sager, som er henlagt til udvalget, og den efterfølgende iværksættelse af udvalgets beslutninger. Dette må, så vidt jeg kan se, også gælde sager, der er omfattet af socialudvalgets selvstændige kompetence.

Spm. nr. 862

Til *socialministeren* (23/5 80) af:

Ebba Strange (SF):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, at fire medlemmer af Hammel kommunes socialudvalg har udført arbejde som sagsbehandlere og kontorpersonale i kommunens sociale forvaltning?«

Begrundelse

I forbindelse med en faglig konflikt i Hammel kommunes socialforvaltning har fire medlemmer af kommunens socialudvalg påtaget sig at træde i personalets sted. I den i spørgsmålet nævnte lov fremgår det af § 9, at der i kommunerne oprettes særlige forvaltninger til at tage sig af de sociale arbejdsopgaver. På denne baggrund må kommunens fremgangsmåde betragtes som helt utraditionel og næppe lovmedholdelig, ligesom der vel må kunne sættes spørgsmålstegn ved lovligheden af de beslutninger, der måtte være truffet, medens kommunalbestyrelsesmedlemmerne varetog arbejdet.

Besvarelse (2/5 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Efter den dagældende lov om offentlig forsorg § 4 skulle der i enhver kommune med mere end 3.000 indbyggere være knyttet et kontor – socialkontoret – til administrationen af den offentlige forsorg. I mindre kommuner blev sådanne opgaver løst af det sociale udvalg uden bistand fra ansat personale.

Ved forarbejderne til den nugældende lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender er der med forslaget til § 9 om oprettelse af en særlig forvaltning – social- og sundhedsforvaltningen – lagt vægt på at sikre en bedre koordination mellem de forskellige sociale og sundhedsmæssige foranstaltninger. Der er desuden taget hensyn til det almindelige synspunkt, at de folkevalgte medlemmer af kommunale udvalg, råd m.v. bør aflastes fra den mere rutineprægede daglige administration for derved at give dem mulighed for at afse mere tid til beslutninger, der mere principielt fastlægger retningslinjerne for kommunens virksomhed. Jeg kan henvise til socialreformkommissionens betænkning side 113 og side 103 samt til socialministerens svar på nogle af de spørgsmål (navnlig spørgsmål 9 og 10), der i sin tid blev stillet af folketingets socialudvalg (Folketingstidende 1969–70, tillæg B, sp. 1544–47).

Der er ikke med den sociale styrelseslov sket nogen begrænsning i det sociale udvalgs ansvar for den enkelte afgørelse. Der er heller ikke – ud over kravet om en særskilt forvaltning – tilsigtet nogen begrænsning i den enkelte kommunes beføjelser efter lovgivningen om den kommunale styrelse til at tilrettelægge arbejdet.

[Socialministeren]

Jeg kan herefter ikke se, at loven om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender tilsidesættes ved, at nogle medlemmer af det sociale udvalg i en kommune midlertidigt påtager sig arbejdet som sagsbehandlere og kontorpersonale i kommunens social- og sundhedsforvaltning i perioder, hvor det ansatte personale af en eller anden grund ikke fungerer.

Bortfaldet spørgsmål:**Tredje næstformand (Ove Jensen):**

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 880, der var stillet af Dyremose (KF) til energiministeren, den 4. juni 1980 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *energiministeren* (28/5 80) af:

Dyremose (KF):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om D.O.N.G.s eventuelle interesse i og det lovmæssige grundlag for at gå ind i efterforskning efter olie og gas uden for det danske kontinentalområde?«

Begrundelse

Den endnu ikke afsluttede diskussion om den saudi-arabiske oliekontrakt har med al tydelighed vist statens manglende professionalisme som erhvervsmænd.

Det giver derfor anledning til den dybeste bekymring, at D.O.N.G. nu ifølge presseforydender skulle overveje at gå ind i et konsortium, der skal bore efter olie og gas i det engelske område.

D.O.N.G. er på få år vokset fra 1 til 300 ansatte. Ingen af D.O.N.G.s opgaver er endnu afsluttede på en sådan måde, at offentligheden kan have tillid til, at selskabet kan magte flere opgaver. Der foreligger ingen dokumentation for det rimelige i at statsfinansiere nye olieeventyr med deraf følgende risiko for fejlinvesteringer og tab.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Advokatbistand til den forurettede).

(Lovforslag nr. L 45. Fremsat 27/11 79. Første behandling 11/12 79. Betænkning 23/5 80. Anden behandling 2/6 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 134 stemmer mod 7.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns lufthavnsvæsen.

(Lovforslag nr. L 174. Fremsat 14/3 80. Første behandling 25/3 80. Betænkning 20/5 80. Anden behandling 2/6 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 150 stemmer; 5 stemte hverken for eller imod.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om udbygning af Københavns lufthavn, Kastrup.